

letnik XXXVIII – številka 172 – junij 2023

Vipavski glas

Doživite Primorsko kjerkoli
in kadarkoli.

Z mobilno banko m@HIP.

Mobilna banka **m@HIP** je na voljo
fizičnim in pravnim osebam za
hitro, varno in preprosto opravljanje
bančnih storitev, kjerkoli in kadarkoli.

Bančništvo. Tukaj. Zdaj.
www.phv.si

Ob občinskem prazniku

Bodimo povezani.

Prihajajoči občinski praznik, ki ga praznujemo 26. junija v spomin na dogodke v Vrhpolju, ko so neoboroženi domačini postavili živo barikado in več ur preprečevali napredovanje agresorski armadi, je simbol tega, kaj pomeni biti povezan za skupen cilj, kaj pomeni biti "skupaj" kot skupnost.

Danes na tej zapuščini gradimo prijazno in vključujočo občino, kjer se vsak posameznik počuti sprejetega in spoštovanega, skupaj kot okolje rastemo in se razvijamo, skupaj gradimo ambiciozne infrastrukturne projekte in jih polnimo z vsebinami, ki predstavljajo nas.

Skupaj smo bili v juniju leta 1991, skupaj smo danes in vem, da bomo skupaj v prihodnje. Prizadevamo si za skupne cilje, za trajnostni razvoj, ohranjanje naše naravne in kulturne dediščine, spodbujamo inovacije ter ustvarjamo pogoje, ki bodo omogočali napredek, ter to, da bomo kot skupnost rasli.

Vem, da na tej poti ni vedno lahko. Za veliko prosimo, ko vam rečemo, da si želimo strpnosti pri prenovi glavnega trga, ko se časovnica postavitve otroškega igrišča podaljša, ko si želimo razumevanje ob izpeljavi dolgotrajnih birokratskih postopkov, ki trajajo predolgo, ko se zmotimo in naredimo napako. Ljudje, tudi sam, si želimo hitre in učinkovite rešitve. Žal jih velikokrat ni. Iskreno pa vam obljubim trud in prizadevanje za to, da upoštevamo želje, hotenja in potrebe, da delamo učinkovito in transparentno ter da sledimo skupni viziji ustvarjanja boljšega.

Drage občanke in občani, ob našem prazniku voščim vse dobro, predvsem pa vsem nam želim, da bi bili povezani.

mag. Anton Lavrenčič, župan

Povzetka sej

7. redna seja

Seja je potekala v četrtek, 18. maja 2023, v sejni sobi Dvorca Lanthieri. Prisotnih je bilo 15 članov občinskega sveta. Na dnevnem redu je bilo predvidenih 17 točk, zadnje tri pa so umaknili. Svetniki so skrajšan dnevni red potrdili, nato pa tudi zapisnik prejšnje seje ter se seznanili s poročilom o izvajanju 6. redne seje.

V tretji točki je direktorica Zavoda za turizem TRG Vipava Barbara Repovš predstavila letno poročilo Zavoda. Direktorica je zelo obširno obrazložila projektno delo, aktivnosti turistično-informacijskega centra Vipava, promocijske aktivnosti Zavoda, prireditve in dogodke, udeležbe na spletnih dogodkih, delavnicah in izobraževanjih ter druge aktivnosti, ki so se odvijale v prejšnjem letu. Zavod za turizem TRG Vipava je nadaljeval krepitev prepoznavnosti in ugleda Vipave z nadgrajevanjem promocije trajnostnega, športnega, butičnega in avtentičnega turizma, s poudarkom na ohranjanju kulturne dediščine. S številnimi promocijskimi in drugimi aktivnostmi na domačem in tujih trgih je nagovarjal goste, ki so želeli edinstvena doživetja v objemu narave, naravne in kulturne dediščine Vipave in Vipavske doline.

Direktorica je predhodno na odborih podrobno predstavila lansko delo ter odgovarjala na specifična vprašanja, po daljši diskusiji pa z delom seznanila tudi občinske svetnike.

V naslednji točki je Občinski svet obravnaval Sklepa o soglasju k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki. Najprej Zdravstvenega doma Ajdovščina, ki je v letu 2022 ustvaril 15.372,63 evra presežka. Po ustanovitelskem deležu se leta deli 76,03 % na Občino Ajdovščina, 23,97 % pa na Občino Vipava. Predlagali so, da se vipavski delež v višini 3.684,82 evra nameni za nabavo medicinske opreme in nujne nepredvidene stroške. Tako odbori kot tudi občinski svet so soglasno podprli predlagani sklep.

Sledilo je soglasje k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki Zavoda za turizem Trg Vipava. Ta je v letu 2022 znašal 568,00 evrov, za katerega so predlagali, da ostane nerazporejen. Zopet so tako odbori kot občinski svetniki soglasno podprli predlagani sklep.

Občinski svet je nato obravnaval Sklep o soglasju k določitvi redne delovne uspe-

šnosti Zavoda za turizem TRG Vipava, ki je predlagal, da se direktorici Zavoda za turizem TRG Vipava Barbari Repovš iz naslova redne delovne uspešnosti za leto 2022 izplača znesek v višini 507,43 evra bruto. ZA je glasovalo 8 svetnikov, 7 je ostalo vzdržanih.

V 6. točki se je Občinski svet seznanil z letnim poročilom KSD d.o.o. Ajdovščina za leto 2022. V letu 2022 so poslovanje zaključili z dobičkom v višini 121.316 evrov, vendar je rezultat po posameznih dejavnostih zelo različen.

Na področju izvajanja obveznih javnih služb je bil v obeh očinah rezultat pozitiven na področju oskrbe s pitno vodo. Dejavnost odvajanja odpadnih voda beleži negativen rezultat v občini Ajdovščina in pozitivnega v občini Vipava. Ravno tako je bil pozitiven rezultat poslovanja pri čiščenju odpadnih voda v občini Vipava, medtem ko je bila izguba na področju čiščenja odpadnih voda v Ajdovščini kar 275.821 evrov.

Pri oskrbi s pitno vodo so bili zaradi suše že v maju potrebni ukrepi za omejitev porabe in na določene lokacije so morali vodo dovažati. Na področju odvajanja in čiščenja odpadnih voda so v letu 2022 povsod, razen na centralni čistilni napravi v Ajdovščini, zagotavljali ustrezno obratovanje. Količina odpadnega blata se je povečala. Zaradi omejenih kapacitet in težav v Ajdovščini so večjo količino blata oddali zunanjemu prevzemniku. Še vedno prihaja do vdiranja meteoritnih voda v kanalizacijski sistem, na črpališčih ter vhodih še vedno opažajo ogromno tujkov, ki jih je potrebno ročno odstranjevati iz grabelj. Pri ravnanju z odpadki se že vrsto let srečujejo z istimi problemi. Državna shema za ravnanje z odpadno embalažo ne deluje in soočajo se z velikimi količinami neprevzete embalaže, kar povečuje stroške. Na področju vzdrževanja cest je rezultat negativen v obeh občinah, s tem, da so se prihodki v občini Ajdovščina znižali zaradi manjšega obsega del, medtem ko so se v občini Vipava zaradi večjega obsega povečali. Javna snaga, vzdrževanje parkov in zelenic ter pogrebna služba beležijo pozitiven rezultat. V pogrebni službi so po številnih letih uspeli zagotoviti še enega sodelavca, tako da v pogrebni službi sedaj opravljajo delo štirje zaposleni.

V 7. točki so svetniki odločali o cenah komunalnih storitev: oskrbe s pitno vodo, odvajanja in čiščenja odpadnih voda, zbiranja komunalnih odpadkov ter odvoza odpadnih nagrobnih sveč. Cene izhajajo iz

elaborata o oblikovanju cen zgoraj omejenih storitev. Tako odobri kot vsi svetniki so soglasno podprli predlagane cene.

V 8. točki so sledila vprašanja in pobude svetnikov. Svetniki so nato županu in posameznim članom občinske uprave zastavljali različna vprašanja in dajali pobude.

Občinski svet se je nato seznanil z zaključnim računom proračuna Občine Vipava za leto 2022. Skupnih prihodkov je bilo 7.120.359 evrov, odhodkov pa 6.673.601 evrov, proračunskih presežkov je tako bilo 446.768 evrov. Plan je bil realiziran 82 %. Investicijski odhodki so predstavljali dobrih 33 % vseh odhodkov, Občina se je zadolžila za 2.000.000 evrov, odplačala pa 160.348 evrov dolga.

V naslednji točki so drugič obravnavali Odlok o merilih za določitev obratovalnega časa gostinskih obratov in kmetij, na katerih se opravlja gostinska dejavnost na območju Občine Vipava. Predlagani odlok je bil oblikovan na podlagi trenutno veljavne zakonodaje s področja gostinstva ob upoštevanju bistvenih okoliščin in krajevnih značilnosti določenih območij v smislu upoštevanja namenske rabe določenega območja ter ob upoštevanju različnih vrst (restavracije, kavarne ...) in tipov (odprti, zaprti) gostinskih obratov ter potreb gostov in gostincev v občini Vipava. S predlaganim odlokom Občina, upoštevajoč lokalne interese ter zaradi uresničevanja namenov revitalizacije mestnih jeder, izboljšanja privlačnosti naravnih in kulturnih znamenitosti in spodbujanja gospodarskega razvoja občine Vipava, določa, da se na določenem območju za gostinske obrate v stavbah s stanovanji oziroma gostinske obrate in izletniške kmetije na območju stanovanj določi redni obratovalni čas v okviru splošnih pravil glede na vrsto obrata.

Občinski svet je s 14 glasovi ZA potrdil Odlok.

V 11. točki je Občinski svet prvič obravnaval Pravilnik o postopku in kriterijih za vpis otrok v vrtec. Z novim pravilnikom je natančneje urejeno delo komisije za sprejem otrok v vrtec, postopek obravnave vloge in oblikovanja čakalnih seznamov ter morebitnih ugovorov na obvestilo o sprejemu ali nesprejemu v vrtec. Spremenjeni so tudi nekateri kriteriji za sprejem v vrtec. Še vedno ostaja predlog, da imajo poleg dveh, z zakonom določenih izjem, ki imajo absolutno, zakonsko prednost pri vpisu (otroci s posebnimi potrebami in otroci iz

socialno ogroženih okolij), prednost pri sprejemu otroci, ki imajo skupaj s starši ali enim od staršev stalno prebivališče na območju Občine ustanoviteljice, dolžnost Občine je namreč, da najprej zagotovi dovolj prostih mest svojim občanom.

Občinski svetniki so v prvem branju potrdili predlog Pravilnika.

Sledil je sklep o podelitvi priznanj Občine Vipava za leto 2023. Priznanje Občine Vipave se podeli Kulturnemu društvu Komorni zbor Ipavska iz Vipave, priznanje za častno občansko prejme Magdalena Rodman, plaketo Občine Vipava pa se podeli Alojzu Ambrožiču.

V predzadnji točki je občinski svet obravnaval Sklep o imenovanju predstavnika Občine Vipava v svet Zavoda Zdravstveni dom Ajdovščina. Občinski svet je kot nadomestno članico imenoval Natali Panič

Nardin.

V 14. in s tem zadnji točki seje, je sledil Sklep o izplačilu delnega povračila stroškov volilne kampanje za lokalne volitve v letu 2022. S tem je določeno, da pripada organizatorjem volilne kampanje, ki so jim pripadli mandati v občinski svet, povračilo v višini 0,33 evra za dobljeni glas. Organizatorjem volilne kampanje za volitve župana pripada povračilo v višini 0,12 evra za dobljeni glas, če so kandidati dobili najmanj 10 % glasov od skupnega števila volilnih upravičencev. Posamezni organizatorji si bodo tako po omenjenem ključu razdelili skupno 626,34 evra. Občinski svet je potrdil sklep.

Izredna junijska seja

Seja je potekala v četrtek, 1. junija 2023, v sejni sobi Občine Vipava. Prisotnih je bilo 13 članov občinskega sveta. Na dnevnem

redu sta bili dve točki, ki sta bili posledici odstopa dveh članov sveta in predloga za razrešitev enega člana sveta zavoda Zavod za turizem Trg Vipava.

Prva točka je obravnavala imenovanje nadomestnih članov. Z 8 glasovi, 5 jih je bilo vzdržanih, sta bila v svet Zavoda za turizem imenovana Mitja Vovk in Nataša Nardin.

V drugi točki je 11 prisotnih svetnikov (2 sta bila vzdržana) potrdilo Sklep o razrešitvi člana Uroša Zorna kot predstavnika ustanoviteljice v Svetu zavoda Zavod za turizem Trg Vipava.

Podrobnejše informacije o sejah Občinskega sveta Občine Vipava so na voljo na spletni strani: <https://obcina.vipava.si/objave/76>.

LL

Odprti projekti

Druga faza rekonstrukcije lokalne ceste Vipava-Vrhopolje se bliža koncu. Trenutno potekajo dela pred fino asfaltacijo ceste in pločnikov, sledi še postavitve javne razsvetljave ter označitve ceste. Podobno velja za Medgeneracijsko središče Vipava,

kjer so dela skoraj že zaključena, ostaja še ureditev stopnišča in dvigalnega jaška. V objektih na Gmajni se izvajajo strojna in elektroinstalacijska dela, nadaljujejo se dela na kanalizacijskem omrežju Slap.

Zaradi želje po večjem paviljonu v Podskali

in s tem izkoriščanju nadstropnega dela lokala, ki bi lahko obratoval celo leto, smo izvedli spremembo projektne dokumentacije in gradbenega dovoljenja. Spremembe so botrovale zakasnitvi del. Z deli bomo nadaljevali v kratkem.

Glavni trg

Vrhopolje

Slap

Medgeneracijsko središče Vipava

Prenova glavnega trga v Vipavi | arheološke najdbe botrovale novim načrtom

Med izvajanjem prenove na Glavnem trgu smo pričakovano naleteli na arheološke najdbe, ki pričajo o bogati zgodovini in so pomembne za razumevanje preteklosti našega kraja. Zaradi teh arheoloških najdb pa so se pojavile določene težave in zamude pri gradbenih delih. Naša prva skrb je varovanje in ohranjanje teh najdb, saj predstavljajo pomembno kulturno dediščino.

Načrtovalci in izvajalci prenove so morali prilagoditi in na novo projektirati projekt, da bodo omogočili primerno zaščito teh najdb v skladu z navodili Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Pomembno je poudariti, da so te prilagoditve nujne, da se zagotovi kakovostna in trajna prenova Glavnega trga.

Po najnovejših informacijah bodo gradbena dela potekala v več fazah. Najprej bodo izvedena v severnem in zahodnem delu Glavnega trga – tam bodo potekala od 12. junija 2023 dalje. Prvi korak bo zaščita arheoloških najdb ter tlakovanje. Šele ko bo izvedeno tlakovanje tega dela trga, se bodo dela preselila v južni in vzhodni del, ki sta bližje lokalom, da se, na prošnjo lastnikov lokalov, omogoči izvedba turistične sezone.

Zavedamo se, da zamude povzročajo nevšečnosti za lokalne prebivalce, obiskovalce in podjetnike na Glavnem trgu. Nova podoba Glavnega trga bo zagotovila prostor za dogodke, kulturne prireditve in družabna srečanja ter tako še povečala njegovo vlogo povezovalnega središča

našega kraja. Do takrat bomo morali vsi skupaj malo potrpeti. Zagotavljamo vam, da so vsa prizadevanja usmerjena v čim

hitrejšo dokončanje prenove, da se povrne normalen utrip kraja in dostopnost.

Lanthierjev park

Prejšnji petek je park v središču Vipave zaživel in je bil poln otrok, ki so v okviru festivala Pustimo odtis ustvarjali na temo Prepleteni v različnosti. Pod krošnjami dreves je bilo druženje učencev iz Ciriusa Vipava in oddelkov OPP NIS OŠ Danila Lokarja Ajdovščina ter OŠ Miroslava Vilharja Postojna prijetno, sproščeno in zabavno.

Obenem pa delimo z vami veselo novico, da je po dolgem čakanju in prizadevanjih Občina končno odpravila vse pomanjkljivosti, ki so bile odkrite v inšpekcijskem postopku, in s tem dosegla pomemben mejnik, ko je Lanthierjev park dobil uporabno

dovoljenje. Vsem obiskovalcem želimo, da čim bolj uživajo na svežem zraku, sprehodih in občudovanju narave.

Upamo, da boste park obiskovali in ga spoštovali ter ohranjali čistega in urejenega za vse nas.

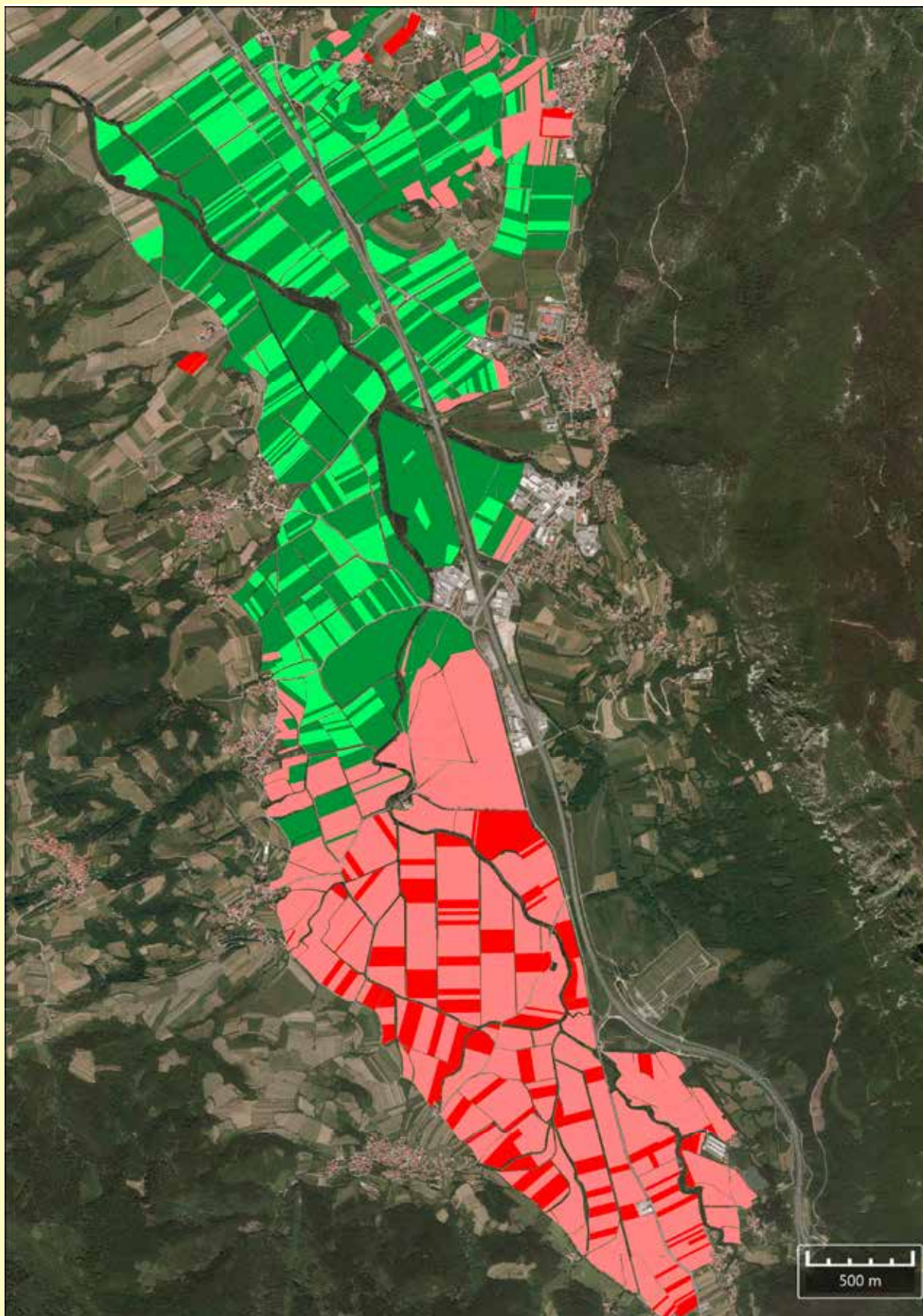

Namakalni sistem

Končna situacija namakalnega območja je oblikovana in s tem namakalno območje v občini Vipava, ki znaša 475 ha. Trenutno se izvajajo kontrole podatkov podpisa-

nih pogodb, ki jih bomo posredovali na Ministrstvo za kmetijstvo. Koraki, ki sledijo, so pridobitev vodnega dovoljenja in pričetek projektiranja namakalnega sistema, ki bo izveden do leta 2028. Prepoznavanje potenciala in prednosti, ki jih prinaša namakanje, se je pri lastnikih zemljišč tekom

celotnega procesa obveščanja zadnjega leta nekoliko izboljšalo. Kljub temu smo bili zaradi nezadostnega interesa še vedno prisiljeni namakalno polje skržiti in s tem onemogočiti namakanje tudi nekaterim lastnikom, ki so si namakanje želeli.

Festival Okusi Vipavske očaral s tisočnimi okusi in sproščenim vzdušjem

V preteklem vikendu se je v Lanthierijevi graščini v Vipavi uspešno zaključil že 15. Festival vina in kulinarike Okusi Vipavske. Priljubljeni vinsko-kulinarični dogodek je na enem mestu v dveh sončnih dneh številnim obiskovalcem ponudil pravo razkošje pristnih domačih okusov iz Vipavske doline.

V nedeljo, 21. maja, ter v ponedeljek, 22. maja, je baročni dvorec Lanthieri v srednjeveškem jedru Vipave postal prizorišče kulinaričnih presežkov ter nepozabnega vzdušja. Uspešno se je namreč odvil že 15. Festival vina in kulinarike Okusi Vipavske, ki predstavlja rezultat uspešnega sodelovanja Regijske razvojne agencije ROD Ajdovščina in izjemnih vipavskih vinarjev ter lokalnih mojstrov kulinarike.

Dogodek je pritegnil številne domače in tudi tuje obiskovalce, ki so imeli priložnost poskusiti izbrana vipavska vina ter tudi lokalne jedi, ki jih ustvarjajo domači kuharski mojstri. Pestro kulinarično ponudbo je nadgradila tudi že dobro poznana Vipavska tržnica, na kateri ni manjkalo lokalnih dobrot, kot so siri, olja, mesnine, sadje, sokovi, marmelade, med itd.

Na Okusih Vipavske se je letos predstavilo 30 vipavskih vinarjev, ki so obiskovalcem med sproščenimi pogovori ponudili v okušanje preko 100 različnih vipavskih vin. O tem, zakaj je je na dogodku dobro sodelovati, je spregovoril eden od sodelujočih vinarjev, Primož Šušmelj iz Vinske kleti Miška: *»Dogodek Okusi Vipavske je zame nekakšen osrednji dogodek Vipavske doline, katerega je potrebno podpirati ter rahlo dodajati ali spreminjati vsebine, da privabimo še zahtevnejše „okuševalce“. Je tudi nekakšen uvod v sezono intenzivnega dela v vinogradu in tudi degustacij za domače kot tudi tuje goste. Vzdušje letos je bilo dobro, prav tako je sodelovalo lepo število gostincev, vina so vsako leto boljša,*

kjer res najdeš svoj „okus“, dodatno teža pa je vsekakor dodal Masterclass vin.«

Ponedeljkovo dogajanje je bilo tudi letos bolj delovno obarvano. Letošnji Festival vina in kulinarike je prvič gostil strokovno delavnico Masterclass Okusi Vipavske, ki je bila namenjena predvsem lastnikom restavracij in vinotek, trgovcem ter novinarjem s področja kulinarike. Delavnico je vodil Robert Gorjak iz vinske šole Belvin, ki je skozi vodeno degustacijo predstavil izbrana vina 18-ih sodelujočih vinarjev. Zagotovo je to le prva izmed mnogih podobnih delavnic, saj so bili udeleženci, ki jih je bilo preko 50, nad programom navdušeni.

Na festivalu je bilo poskrbljeno tudi za kulinarične navdušence, ki so lahko doživeli nepozabno gastronomsko razvajanje na Bogastvu okusov. Lokalni vinarji so se povezali z izbranim gostinci in pričarali premišljene kombinacije v spajanju skrbno izbranih vin in jedi v prava kulinarična doživetja.

Kot novost je letos prvič potekala delavnica o vrhunskih oljčnih oljih v organizaciji Goriškega oljarskega društva, ki je doživela vrhunec dogajanja na uradni podelitvi priznanj Oljke Šempas 2023, katere se je udeležilo preko 80 obiskovalcev.

Festival je postregel še z eno zanimivo delavnico s pomenljivim naslovom Glavna začimba = Gostoljubje, ki je bila namenjena gostinskim ponudnikom, vključenim

v Kulinarični mesec Okusov Vipavske. Motivacijsko delavnico na temo komunikacije je povezovala Polona Požgan, priznana trenerka komunikacije in javnega nastopanja.

Oba festivalska dneva je bil organiziran tudi ogled muzejske zbirke v Vinarskem muzeju Vipava pod strokovnim vodstvom dr. Boruta Koloinija iz Goriškega muzeja.

Da je bilo druženje ob pijači in hrani še bolj čarobno, ga je glasbeno popestrila skupina Pick Pocket Kvartet, ki nas je zabavala s swing glasbo.

Osrednji vinsko kulinarično dogodek na Vipavskem je bil tudi vrhunec Kulinaričnega meseca, v katerem je sodelovalo 20 gostiln in restavracij v Vipavski dolini, ki so svojim gostom ponudile posebne degustacijske menije iz lokalnih sestavin.

Ob izjemnem odzivu obiskovalcev in uspešno izpeljanem festivalu pa je glavna koordinatorka dogodka Tanja Krapež iz Regijske razvojne agencije ROD povedala: *»Veseli me, da nam je uspelo organizirati dogodek, ki je bil s strani vinoljubcev in gurmanov ter vinskih trgovcev in lastnikov restavracij dobro obiskan. V sproščenem okolju in vzdušju Lanthierijeve graščine v Vipavi je v ponudbi lokalnih pridelovalcev in proizvajalcev ter kuharskih mojstrov imel vsakdo priložnost odkriti bogastvo okusov Vipavske doline.«*

Se vidimo prihodnje leto!

V Vipavi se dogaja ...

Sprehajalci ob reki Vipavi ste zagotovo opazili nove klopi, ki so postavljene na dveh mestih, dve ob sotočju Bele in Vipave, drugi dve pa nekoliko nižje ob mrtvem ro-kavu. Krajevna skupnost Vipava je prav s to gesto začela z aktivnostmi, ki smo jih napovedali ob začetku delovanja novega sveta na začetku leta. Na voljo so še štiri klopi, za katere bomo lokacije skrbno izbrali. Lahko pa nam svoje zamisli, kje bi te klopi lahko stale in bi jih krajani tudi uporabliali, sporočite krajani sami. Hkrati pa pozivamo vse, ki obiskujete območje ob reki Vipavi, da morebitne odpadke odnesete s seboj.

Zelo blizu uresničitve je tudi projekt postavitve informativnih tabel, s katerimi bomo označili dostop do nekaterih znamenitosti v Vipavi. Idejni projekt, nad katerim bdi naš član Tomaž Ambrožič, je pripravljen, tako da upamo, da bodo table tudi kmalu izdelane in nameščene na predvidene lokacije v našem kraju.

Velika želja Krajevne skupnosti Vipava je tudi okrasitev mostov. Določili smo že nekatera mesta, kjer bi bilo najbolj enostavno namestiti korita z rožami. Naš kraj bi tako naredili že na prvi pogled prijazen za nas same in za vse, ki nas obiščejo.

Vsi, ki se redno vzpenjate na Stari grad, ste, seveda, opazili, da so poti urejene in očiščene. V naši Krajevni skupnosti bomo poskrbeli tudi za redno vzdrževanje teh poti in za košnjo območja. Hkrati pa nas čaka še ureditev dela do požarne poti.

Prihajajo pa tudi vedno toplejši dnevi, zato bomo v KS uresničili tudi načrt namestitve pitnikov z vodo. Pitnike smo že naročili, tako da bomo prvega v kratkem postavili ob športnem parku pri vojašnici.

Pri izvedbi dveh projektov Krajevna skupnost Vipava sodeluje z našo Občino. Skupaj bomo pripravili in financirali uredi-

tev razsvetljave ob Gradiški cesti in s tem omogočili priključek za javno razsvetljavo ob stanovanjskem objektu Domina. Drugi skupni projekt pa je ureditev parkirišča v Gregorčičevi ulici na zemljišču, ki je v lasti Občine Vipava.

Nismo pa pozabili tudi na bolj zabavno plat življenja pri nas, zato smo se odločili, da bomo v jeseni pripravili več dogodkov, in sicer Martinovanje in Štefanov sejem ter Jaslice. Hkrati pa bomo sodelovali pri organizaciji prazničnega decembra v Vipavi.

Krajevna skupnost Vipava

Študijski krožek od Erzelja do Goč

V okviru Študijskega krožka, ki pod okriljem Ljudske univerze Ajdovščina poteka na Erzelju in Gočah, je bilo letošnjega 31. maja izvedeno drugo srečanje na Erzelju z delovnim naslovom Terasirana krajina v Sloveniji in po svetu.

Po uvodnih besedah predstavnice Ljudske univerze Ajdovščina Helene Furlan je o značilnostih in pomenu terasirane krajine v prostoru spregovorila prof. dr. Lučka Ažman Momirski s Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani, ki terasirano krajino raziskuje v Sloveniji in v tujini že skoraj dve desetletji.

Rezultate svojih raziskav redno objavlja, med drugim v izdajah založbe Springer Nature, kjer sta izšli poglavji o slovenski terasirani krajini (Slovenian Terraced Landscapes, 2019) in o modelih obnove terasirane krajine v Sloveniji (Models of Terraced Landscapes Regeneration in the Case of Slovenia, 2019). Naj navedemo samo nekaj poudarkov iz njenega predavanja:

»Terasirana krajina nastane tam, kjer so ljudje zaradi obdelovanja zemljišč pobočja preuredili v uravnane površine. Objavljenih študij o terasirani krajini je vedno več, tako v svetu kot v evropskem in akademskem prostoru. Za prepoznavanje, zaščito in ohranitev terasirane krajine si prizadevajo različne civilne iniciative. Na seznam svetovne kulturne dediščine

je uvrščenih nekaj izjemnih terasiranih krajin.

V Sloveniji lahko terasirano krajino prepoznamo kar v 193-ih občinah in so pomembna prostorska prvina s posebnimi lastnostmi. Sestavljena je iz terasne ploskve in brežine, ki je lahko nasuta z zemljinno in utrjena s suhim zidom. Zaradi zah-

fotografija terasirane krajine v Vipavski dolini

tevnosti obdelovanja teras in predvsem zaradi spremenjene vloge kmetijstva se jih čedalje več opušča, s tem pa se spreminja tudi krajinska slika.»

Prof. dr. Lučka Ažman Momirski je še izpostavila: »Vzdrževanje kulturne krajine je mogoče doseči z ohranjanjem poseljenosti in z rednim obdelovanjem. Življenjske razmere morajo biti zanimive za mlade, za ohranjanje socialne sredine pa mora ostati na podeželju tudi nekmečko prebivalstvo. Predstavila je Mednarodno združenje terasiranih krajin (ITLA), ki povezuje strokovnjake, ki iščejo inovativne načine ohranjanja terasiranih krajin. V letu 2019 je združenje skupaj z društvom Aqua

Turris ter pod pokroviteljstvom Občine Ajdovščina v Vrtovinu pripravilo Evropski dan terasirane krajine in tako opozorilo na njen pomen in obnovo tudi za Vipavsko dolino. Terasirana krajina je v nekaterih delih Vipavske doline pretežno zapuščen, terasne strukture prerašča rastlinje in gozd in postaja že neprepoznava. Nasprotno pa je v nekaterih naseljih, kot je na primer tudi Erzelj, zaraščanje še mogoče preprečiti.«

Eden od ciljev aktivnosti študijskega krožka je z dejavnosti nadgraditi obstoječo pohodno pot Med zaselki in studenci. V razpravi so udeleženci omenili ukrepe v podporo čebelarstvu, divjim opraš-

valcem, uničevanju invazivnih vrst ... kot tudi spodbujanju obnove suhih zidov. Ogledali so si tudi pripovedni film, ki je nastal ob nominaciji suhozidov iz več držav na seznam svetovne dediščine UNESCO. Nataša Kolenc iz Lipe na Krasu je predstavila aktivnosti Partnerstva kraške suhozidne gradnje, ki zelo uspešno izvaja skupne akcije s konkretnimi rezultati za dobrobit celotne skupnosti. Prostovoljna pomoč pri skupnih akcijah ima številne koristne učinke, saj krepi sodelovanje in pripadnost skupnosti in je dober zgled za mlade.

Tatjana Renner

Gočani v Štanjelu

Športno društvo Hudournik Goče je na praznični četrtek, 27. aprila, organiziralo pohod v Štanjel. Pohodniki smo se zbrali pred Osnovno šolo na Gočah in krenili čez Bešence do Erzelja, kjer smo opravili prvi postanek in spili prvo žganico. V zaselku Lenivec smo zavili na kolovoz in se povzpeli do vrha sv. Petra, kjer je bila nekoč cerkev. Pred spustom smo si ogledali prikaz žganjekuhe. Od tu smo se spustili po gozdni poti proti Gaberjam, nato pa pred vasjo zavili levo v dolino Branice. Ta pot ponuja čudovite razglede na Vipavsko dolino z okoliškimi hribi in kraško planoto. Po glavni cesti smo se sprehodili do mostička na meji med Vipavsko dolino in Kraško planoto, nato pa krenili proti Štanjelu. Pot nas je pripeljala do čudovitega Ferrarijevega vrta, ki je urejen kot park, najlepši del pa

je relativno majhen bazen z mostom, ki naj bi predstavljal Benetke. Po skupinski sliki smo se sprehodili še po starih kraških uličicah in opazovali čudovito okolico. Za zaključek smo si privoščili sladoled in

se z avtobusom vrnili na Goče. Pohod do Štanjela je navdušil vse prisotne, zato se bomo k sosedom še kdaj odpravili peš.

Anja Godnič

KS Goče prejela priznanje za učečo se skupnost

V petek, 12. 5. 2023, je v Dvorani prve slovenske vlade v Ajdovščini potekalo nacionalno odprtje 28. Tednov vseživljenjskega učenja, ki jih je v sodelovanju z Andragoškim centrom Slovenije organizirala Ljudska univerza Ajdovščina. Namen tednov vseživljenjskega učenja (TVU) je proslavljati učenje, znanje in radovednost. Letošnji tedni potekajo pod logom Učenje nas krepi in radosti, zato naj nas spremlja vse življenje! TVU vabijo najširšo slovensko javnost, da se vključi v kulturo vseživljenjskega učenja – vse leto, sleherni dan.

V okviru TVU poteka tudi slavnostno odprtje, na katerem podelijo priznanja zglednim učečim se posameznikom in učečim se

skupnostim. Letos je priznanje prejela tudi Krajevna skupnost Goče, saj je bila prepoznana kot učeča se skupnost, ki s svojimi aktivnostmi skrbi za izobraževanje in povezovanje krajanov ter razvoj podeželja. Priznanje je znak, da KS Goče dela dobro, da s študijskimi krožki, predavanji, delavnicami, koncerti, gledališkimi predstavami, pohodi, telovadbo itd. spodbuja krajanke (pa tudi prebivalce občine Vipava) k dejavnemu vključevanju v skupnost, učenju, druženju, radovednosti in usvajanju novega znanja.

Vsekakor smo veseli in zelo ponosni na dobljeno priznanje, kar nam daje zalet za nadaljnje delo!

Meta Furlan

Pomladni vikend na Gočah

Tretji majski vikend je bil za Gočane zelo pester in raznolik. Začel se je v petek, 19. 5., z zaključkom projekta VITR in obeleženjem nagrade Andragoškega centra Slovenije, ki jo je KS Goče prejela za učečo se skupnost. Zaključili smo študijski krožek, ki je potekal v okviru projekta VITR (Podnebni cilji in vsebine v vzgoji in izobraževanju), ki ga je vodila Damijana Benec. Skozi leto smo pod njenim mentorstvom odpirali različne podnebne tematike s poudarkom na pomenu vode. Gostja večera je bila Kristina Klemen z Inštituta za zeleno-modro infrastrukturo, ki je spregovorila o pomenu zadrževanja deževnice in spodbudila razmislek o lastnem prispevku na prilagajanje podnebnim spremembam. Udeležence je nagovorila tudi Eva Mermolja, direktorica Ljudske univerze Ajdovščina, ki je izpostavila pomembnost in nujnost vzpostavljanja in vključevanja v skupnost. Večer je s smehom obogatila

Pepca s Krasa, s torto pa smo se posladkali.

Sobota, 20. 5., je bil za Gočane zelo uspešen dan. Popoldne je pod Turo na Gradišču potekal tretji malonogometni turnir med krajevnimi skupnostmi Občine Vipava. Ekipa goških fantov se je zelo izkazala, saj je osvojila 3. mesto in domov prinesla pokal. Iskreno jim čestitamo!

Zvečer pa je v podružnični šoli Goče odzvanjala glasba. Koncert uglasbene poezije različnih slovenskih pesnikov so izvedli Ditka trio. Nežne melodije z močnim sporočilom so prevzele obiskovalce, ki smo uživali v Ditkinem nežnem petju in dobri kitarški ter klavirski spremljavi. Pesmi Ferija Lainščka, Srečka Kosovela, Toneta Pavčka in Nika Grafenauerja so se v uglasbeni preobleki dotaknile naših src

in nas popeljale od mladostniške zaljubljenosti skozi spoznavanje samega sebe in tišino srca do prave ljubezni. Ker je bil 20. maj tudi svetovni dan čebel, smo se na začetku koncerta poklonili vsem čebelarjem s pesmijo Čebelar. Med poslušalci je bil tudi avtor besedila te pesmi Slavko Podboj.

V nedeljo, 21. 5., pa je KS Goče organizirala pohod do Tabora na Erzeltu. Dan je bil ravno prav topel za prijeten sprehod do Erzelta, občudovanje narave in poslušanja ptičjega petja.

KS Goče se vsem zahvaljuje za udeležbo na dogodkih in vas v poletnih mesecih, junija, julija in avgusta, vabi na pester in raznolik poletni program! Se vidimo!

Meta Furlan

3. malonogometni turnir krajevnih skupnosti

Sobota, 20. maj 2023, pomladna, že skoraj poletna sobota je bila tokrat rezervirana za nogomet. V športnem kompleksu Kampa Tura smo Gradiščani skupaj zbrali celotno občino in organizirali malonogometni turnir krajevnih skupnosti občine Vipava. Ta čast nam je pripadla kot aktualnim prvakom tega tekmovanja. Pod Turo se je zbralo 8 ekip, ki so bile razvrščene v dve skupini. Tekmovali so KS Gradišče, KS Vipava, KS Vrhpolje, KS Podnanos, KS Goče, KS Lozice, KS Slap ter KS Podraga.

V skupini A je prvo mesto prepričljivo osvojila ekipa Vrhpolja, ki je predtekmovanje končala brez poraza. Drugo mesto je pripadlo Gočam, ki so premoč priznali samo Vrhpolju. Ti dve ekipi sta se uvrstili tudi v polfinale. Tekmovanje sta na tem mestu morali zaključiti ekipi Podrage in Slapa.

V skupini B je prvo mesto pričakovano osvojila ekipa Vipave, ki je ta del tekmovanja, prav tako kot Vrhpolje v skupini A,

končala brez praske. V boju za drugo mesto so fantje iz Podnanosa pokazali več kot domačini z Gradišča in se tako veselil

napredovanja. Tako je bilo že jasno, da se bo pokal za najboljšega z Gradišča preselil drugam. Lozice so na momente prikazale zelo všečno igro, vendar jim je za kakšno točko preprosto zmanjkalo izkušenj.

Po skupinskem delu tekmovanja so se začeli pravi boji, saj od polfinala naprej popravnega izpita ni bilo več. Zmaga je pomenila napredovanje in boj za končno krono, poraz pa konec sanj za naslov najboljšega.

Prvi polfinale med Podnanosom in Vrhpoljem so silovito začeli slednji, ki so hitro dosegli dva zadetka in vse je kazalo, da se bodo Vrhpoljci brez pretirane napore sprehodili do finala. Toda to je bil račun brez krčmarja. Žilavi fantje iz Podnanosa so pritisnili in uspeli izid znižati na 1 : 2, poleg tega pa so imeli še kopico priložnosti, da bi potek tekme obrnili v svojo korist. Nekaj malega nezbrani v zaključkih ter odlični vratar v голу Vrhpolja so jim preprečili, da bi pripravili presenečenje. Vrhpolje je do konca tekme zadelo še dvakrat, Podnanos enkrat, tako da se je tekma končala s 4:2 in Vrhpolje je postalo prvi veliki finalist.

V drugem polfinalu sta si nasproti stali ekipi Vipave in Goč. Vipavci so bili pred

tekmo veliki favoriti in skozi celotno srečanje so tudi nadzirali potek igre. Tudi povedli so z 2:0 in vse je kazalo, da bodo tekmo mirno pripeljali do konca, toda žilavi Gočani so dobri dve minuti pred koncem uspeli izid znižati, v zadnji minuti pa so po prostem strelu zadeli še okvir vrat in bili sila blizu izenačenju. Toda presenečenja jim na koncu vendarle ni uspelo pripraviti. Vipava se je Vrhpolju pridružila v finalu, Goče pa Podnanosu v boju za tretje mesto.

Za tretje mesto so igralci izvajali kazenske udarce s šestih metrov. Izvajalci obeh ekip so bili zelo natančni in zmagovalca je dala še le šesta serija, v kateri so bili Gočani natančni, Podnanos pač ne. Tako si je tretje mesto zagotovila ekipa Goč, Podnanos pa je turnir zaključil na četrtem mestu.

V soju reflektorjev je bilo vse pripravljeno za veliki finale. Tekma, ki je obetala veliko, ni razočarala. Sanjsko so jo odprli Vrhpoljci, ki so hitro povedli z 2 : 0. Vipava je reagirala z minuto odmora, kjer so fantje strnili svoje vrste, se konkretno pogovorili in nadaljevanje je bilo atomsko. Trije zadetki v štirih minutah in naenkrat je bila v prednosti Vipava. Številni gledalci, ki so bučno navijali za svoji moštvu, so do konca videli še pet zadetkov. Nekateri od njih

so bili res spektakularni. Trije so končali v mreži Vipave, dva pa v mreži Vrhpolja. Redni del tekme se je tako končal z izidom 5 : 5. V rahlem rosenju je sledila loterija šestmetrovk, kjer so bili bolj zbrani Vrhpoljci in so tako prvič osvojili naziv najboljšega v Vipavski občini. Veliki prehodni pokal tako roma nazaj tja, kjer je svojo pot leta 2018 s prvim turnirjem tudi začel.

Sočasno z nogometnim turnirjem je potekalo tudi tekmovanje za pokal šanka. Ta laskava lovorika je ostala na domačih tleh. Prvaki šanka smo postali Gradiščani.

Po koncu tekmovanja je sledila podelitev pokalov ter nagrad najboljšim na turnirju. Podelitev je pripadla podžupanu Občine Vipava Jožku Andlovicu ter predsednici KS Gradišče Sonji Jerkič. Podžupan se je ob tem trenutku tudi zahvalil vsem sodelujočim ter obiskovalcem turnirja ter izrazil zadovoljstvo ob tovrstnem druženju, ki poveže celotno občino.

Tudi sami organizatorji se zahvaljujemo vsem sodelujočim, obiskovalcem, sponzorjem ter vsem, ki so na takšen ali drugačen način pomagali pri izpeljavi tega res lepega dogodka.

Alen Božič

Nova igrala na Gradišču

Na Gradišču se bomo cingali. To je bila ideja članov sveta KS, zato smo hitro stopili v akcijo, da bi ta ideja čim hitreje uzrla luč sveta. Tako smo že na dan čistilne akcije v mesecu aprilu skupaj s pridnimi sovaščani pripravili teren ob plošči kulturnega doma. Izbrali smo igrala, za kar se zahvaljujemo podjetju Svet igral, ki so 26. 5. 2023 le prišla v našo vas. Z marljivimi rokami vaščanov in članov sveta smo uredili

okolico igral ter poskrbeli za prijetno igranje na pesku. Tako smo delovno in družabno preživeli popoldne ter doživeli lepo druženje sovaščanov. Za konec in spomin pa smo vsadili še lipo, ki bo rastla skupaj z nami in ob kateri bomo lahko pod senco njene krošnje obujali spomine na lepe in zabavne dogodke na Gradišču.

Krajevna skupnost Gradišče pri Vipavi

Otroška predstava Pika Nogavička in gusar Val na Lozicah

V petek, 12. 5., smo se na Lozicah družili z neustrašno, močno, nagajivo in prijazno Piko Nogavičko ter zmedenim, zvijač polnim gusarjem Valom.

Ker je bilo zunaj muhasto deževno vreme, je bil ogled otroške predstave res dobra izbira, kar se je pokazalo tudi v res številnem obisku malih junakov in njihovih staršev. Na ta petkov večer smo se zabavali, se preizkusili v veslanju, kuhanju in merili pogum ter tako pomagali Piki in gusarju prepluti morje in priti do otoka

zakladov. Verjemite ali ne – a odkrili smo ga! Pravi gusarski zaklad, v katerem so bili skriti sladki bonboni. Njamsi!

Teden smo tako zaključili razigrano, navihano in nasmejeno. In kar je najpomembnejše – v dobri družbi!

Lara Žabar

SOBOTA, 24.6.2023
OB 20:30

*atrij Lanthierijevega
dvorca Vipava*

Dirigent: Matjaž Meden

Gostje:

**Godbeno društvo
Viktor Parma Trebče**

Pihalni
orkester
Vrhopolje
**KINO POD
ZVEZDAMI**
poletni koncert

Prireditev je podprla Občina Vipava.

Vljudno vabljeni.
Vstop prost.

Lože, kjer se cedita vino in med

Vas Lože, ki šteje 214 prebivalcev, se nahaja dobra dva kilometra iz Vipave na nadmorski višini 140 m in obsega 1,64 km².

Vas sestavljajo domačije, ki so združene v gase in borjače, v zadnjih letih pa se je pomladila z nekaj novimi hišami in prebivalci.

Skozi stoletja se je širila in danes je na pobočju gričev sestavljena iz treh gručastih zaselkov, Jamški na severni, Zadnja vas na južni strani ter Srednja vas, nad katero se dviga grad. V naselju je ohranjenih več domačij iz 18. in 19. stoletja s klesanimi kamnitimi arhitekturnimi elementi.

Stavbni kompleks gradu z okolico, ki se dviga v hrib nad vasjo, je ob vznožju obdan z vinogradi, za njim pa se razteza gozd ter pot, ki vodi na Goče, Obelunc in Erzelj. Na tem mestu naj bi že v 12. stoletju stal neutrjen srednjeveški dvor, ki so ga zgradili grofje Bogenski, v njem pa so živeli mini-steriali Leitenburg, po katerih je kraj dobil ime. Na začetku 13. stoletja so posest podedovali grofje Andleški, po letu 1228 pa je prešla v last oglejskih patriarhov. Ti so jo leta 1351 prepustili Habsburžanom, ki so jo leta 1399 podelili Walseecem. Leta 1472 je posest prešla v deželno-knežjo last, v drugi polovici 16. stoletja pa najprej v zakup, nato v last rodbine Cobenzl. Sedanji dvorec je dal pred letom 1675 zgraditi Janez Filip Cobenzl. V glavnem poslopju je bila tudi grajska kapela Kristusovega trpljenja. Po izumrtju rodbine leta 1810 je posest podedoval Mihael grof Coronini in jo leta 1822 prodal zdravniku Jožefu Mayerju. V lasti družine Mayer je dvorec ostal do druge svetovne vojne,

po njej pa je bil nacionaliziran in je služil za družinska stanovanja in druge dejavnosti, krajši čas je v njem delovala kmetijska šola (do leta 1962). Zdaj je stavba spet v lasti družine Mayer.

Kot v mnogih vaseh v zgornji vipavski dolini je tudi v Ložah zelo razvito vinogradništvo. V vinogradih v okolici vasi so ohranjene sorte rebula, rizling, malvazija in zelen ter cabernet in sauvignon. Poleg vinogradništva se nekaj prebivalcev in domačij ukvarja tudi s čebelarstvom in pridelavo medu, žal pa je živinorejskih kmetij le še za vzorec.

Čebelarji in vinarji s ponosom pogostijo vsakega obiskovalca. Veseli smo, da jih je v zadnjem obdobju vse več, saj je cesta skozi vas priljubljena pri kolesarjih, ki se čez Goče povzpnejo v Štanjel in naprej na Kras ali pa se popeljejo po makadamskih poteh pod vasjo proti Podnanosu ter na zahod proti Ajdovščini. V vasi je na voljo izposoja

električnih koles, ki so vse bolj popularna tako za rekreativne kot tudi zahtevnejše goste. Gostom je v vasi na voljo tudi nastanitev, frizerski salon, kmečki turizem, avtoličarska delavnica, servis za popravilo kmetijske mehanizacije, kovinska galanterija in potujoča trgovina.

Vas in njene prebivalce odlikujejo prijaznost, gostoljubnost in povezanost. To se odraža tudi v dejavnosti Krajevne skupnosti in njenih članov, ki so v sedanjem in preteklih mandatih združili prebivalce in obiskovalce v kar nekaj velikih projektih. V vas je bila razširjena cesta, nasute poljske poti, postavljeni ekološki otoki, obnovljena kamniti zid ter ograja čez most potočka Malikovnik, urejena javna razsvetljava ter postavljene info table in logotip vasi. Prebivalci pa žal še vedno čakamo na ureditev kanalizacije in optičnega omrežja, ki naj bi bil realiziran v prihodnjih letih in s tem posodobljen v skladu z okoljskimi in ekološkimi standardi.

Stavba bivše osnovne šole, ki je delovala do leta 1973, je sedaj prenovljena v skupne prostore. V njih od leta 2011 pripravljamo pustovanje, odvijajo se razne športne in ustvarjalne delavnice, predstavitve knjig, Teden vseživljenjskega učenja. Igrišče za šolo krajša čas malim in velikim otrokom s prenovljenimi otroškimi igrali ter igriščem za nogomet in košarko. Prav ta skupni prostor od leta 2015 v sodelovanju z župnijo Goče in zagnanimi vaškimi čebelarji gosti čebelarsko mašo z mednarodnim ocenjevanjem medu ter kmečke igre z druženjem in zabavo za vse generacije.

Poseben čar doživlja vas v božičnem in prednovoletnem obdobju, ko jo okrasimo in polepšamo s palčki, jelenčki in mogoč-

Svet Krajevne skupnosti Lože

no smreko. Edinstvene ročno izdelane jaslance domačina Davida Mohorčiča pod njo vsako leto privabljajo obiskovalce od blizu in daleč, otroke pa v tem času obišče tudi sveti Miklavž.

Veliko prostovoljnega dela in pridnih rok

domačinov ter vinarjev je vsako leto potrebno po koncu trgatve, za Martinovanje. Prireditve je bila najbolj obiskana leta 2019, ko je romantičen ambient grajskega dvorišča in kleti gostil več kot 700 obiskovalcev iz bližnje in daljne okolice.

Prav s takimi projekti želi krajevna skupnost nadaljevati in razširjati promocijo vasi, vinogradništva, čebelarstva ter edinstvene turistične destinacije, kar Lože zagotovo so.

KS Lože

Tradicionalno rogoviljenje pri Darku

V petek, 19. maja, popoldne smo se po letu dni spet srečali ob starem kmečkem običaju, na tradicionalnem rogoviljenju pri Darku Rosi, da smo poskrbimo za zračenje zemlje in s tem tudi za kvaliteto in bogato letino. Po toplem sprejemu in dobrodošlici smo zavihali rokave in poprijeli za rogačko. Zbrali smo se v vinogradu, ki leži na zgornji legi Kunovice, ki ji po domače pravijo Kjenovca, visoko nad Pasjim repom, ki je najboljša lega za avtohtono sorto zelen. Med rogoviljenjem nismo bili žejni, na koncu pa smo se tudi podkrepili. Darko pravi, da prihodnje leto spet računa na nas.

Klemen K.

Krajevna skupnost Podraga

Podraga je eno izmed dvajsetih naselij v občini Vipava, ki leži na 177 m nadmorske višine, 2 km od glavne ceste Vipava – Postojna in ima okrog 330 prebivalcev.

Starejši del vasi je strnjeno naselje, ki se razprostira predvsem vzdolž Mrzlega potoka, novejši del pa se je razširil pod glavno cerkvijo. Na zahodu in jugozahodu vas obdajajo vinogradi in sadovnjaki, za kar sta na območju zgornje Vipavske doline primerna tako podnebje kot površje, severno od vasi proti glavni cesti pa se razprostirajo travniki in njive. Ker vas leži na zahodni strani doline in je tik pod hribom, so zimski dnevi precej kratki, saj je takrat Podraga brez sonca že ob 14. uri.

Vsako leto v Podragi organiziramo ali pomagamo pri izvedbi nekaterih prireditvev in dogodkov. Prvi v nizu je januarski Pohod po Otmarjevi poti, ki poteka vsako leto na prvo soboto po Svetih treh kraljih. Prve postaje Otmarjeve poti vključijo vse tri podraške cerkve, saj je začetek pohoda pri cerkvi sv. Urbana, druga postaja je v glavni cerkvi sv. Mohorja in Fortunata, nato pa se pot dvigne do tretje cerkvice,

cerkvice sv. Socerba. Organizator pohoda je Planinsko društvo Vipava, Podražani pa ob zaključku poskrbimo za pogostitev v našem Kulturnem domu.

Otmarjeva pot se deloma pokriva s slovenskim delom Jakobove poti in del podraškega župnišča je preurejen v prenočišče za romarje. V župnijski zid vgrajeno kapelico, ki je bila zgrajena leta 1842, so vaščani prenovili in jo posvetili sv. Jakobu. Člani Društva prijateljev poti sv. Jakob pa so prispevali za mozaično podobo svetnika.

Ob vaškem kulturnem prazniku, ki je 19. decembra, vsako leto organiziramo kulturni dogodek, ki ga popestri bodisi gledališka predstava, glasbeni ali pevski nastop. Ob prazniku položimo tudi žalni venec pred spomenik padlim partizanom. Tudi na svetega Martina v Podragi ne pozabimo in ga poizkusimo obeležiti na različne načine s pevskimi nastopi, z degustacijami ...

Dvorano ter ostale prostore Kulturnega doma Podražani uporabljamo za več dejavnosti. Starejše gospe imajo v dvorani

že nekaj let v jesensko-zimskih mesecih tedensko vadbo, zadnjo sezono pa smo dodali še vadbo joge. V letu 2013 smo v Podragi obudili knjižnično dejavnost in tako ima knjižnica odprta svoja vrata enkrat tedensko. Nenazadnje pridejo na svoj račun tudi najmlajši, saj enkrat mesečno poteka ura pravljic, ki je priložnost za druženje in ustvarjanje. Podraškimi otrokom je namenjeno tudi tradicionalno miklavževanje.

Krajevna skupnost Podraga v naslednjem obdobju načrtuje izvedbo projektne dokumentacije za izgradnjo komunalne ureditve od Dulenskega mosta proti Reglivcu, ki je že v teku. Urejamo WC za mladinsko sobo, v pripravi je dodatna informativna tabla, namenjena turistom. V teku pa so tudi drugi projekti v okviru Občine Vipava (sredstva za vzdrževanje poljskih poti, javna razsvetljava ...). V Podragi se marsi-

kaj naredi tudi samoiniciativno z različnimi t. i. delovnimi akcijami.

Pred kratkim je bil dokončan projekt za preprečevanje nadaljnje erozije obstoječih nezavarovanih brežin Mrzlega potočka. Urejena je bila obstoječa vodna infrastruktura, izboljšanja je bila prevodnost korita struge ter nadvišana obrežna zavarovanja desne brežine z namenom stabilizacije lokalne ceste. Na levem bregu struge je izravnani prostor, na katerem, upamo, bo kmalu postavljeno otroško igrišče, saj je Podraga edina vas v občini, ki ga še nima.

Aktualni člani sveta Krajevne skupnosti so Marjana Furlan, Barbara Renner, Martina Sodja, Matjaž Cvek, Uroš Janežič, Matej Škrlj in Aleš Žgur.

Svet KS Podraga

Svet Krajevne skupnosti Podraga

Pohod med vinogradi in slapovi

V nedeljo, 16. aprila 2023, je potekal 9. tradicionalni Slapenski pohod med vinogradi in slapovi, ki ga organizira Vinarsko turistično društvo Slap. Kljub oblačnemu vremenu se je na Slapu zbralo okoli 350 pohodnikov, ki so prišli vse od Ljubljane do Nove Gorice.

Pohod se je začel z jutranjo kavico ob 9.45 na vaškem placu. Srednje zahtevna pot med vinogradi in slapovi je trajala pribli-

žno tri ure, vmes so se pohodniki lahko odžejali na treh postojankah. Za tiste, ki so si želeli malo krajši pohod, je bila urejena skrajšana pot. Dež je v dneh pred pohodom pripomogel, da je narava oživila in so bili slapenski slapovi lepo vidni, prav tako so v svoji lepoti zaživel vinogradi in vsa pokrajina.

Pot se je zaključila na vaškem placu, kjer je pohodnike pričakala jota in štruklji ter

stojnice lokalnih in okoliških kmetov z domačimi izdelki in pridelki. Z malo sreče v »šicanju« je nekdo domov odšel z domačim vipavskim pršutom, podarili pa smo tudi zmagovalni domač salam iz Slapenske salamijade.

Vsem pohodnikom hvala za udeležbo. Upamo, da se vidimo prihodnje leto v še večjem številu.

Fotografije Robert Ferjančič

Poletje na
Vipavskem

Vipavska dolina

Vse drugače. Vse leto.

OBČINA VIPAVA

ZAVOD
ZA TURIZEM
TRG VIPAVA

TURISTIČNO DRUŠTVO PODNANOS

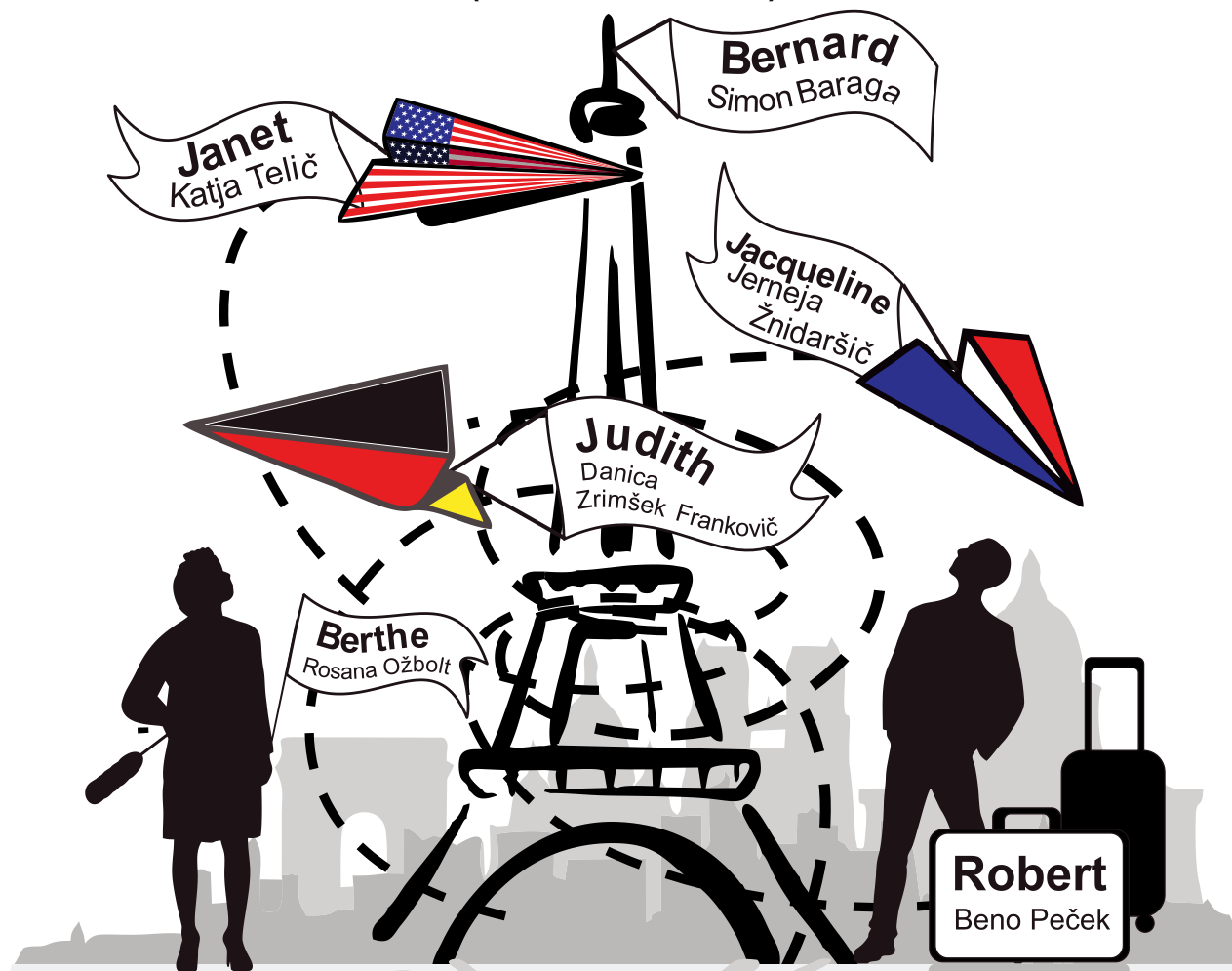
vabi na

**Amatersko gledališče DPD Svoboda Loška dolina
predstavlja komedijo**

BOEING BOEING

ali
stevardese pristajajo

(Marc Camoletti)

inspicient: Katarina Ravšelj, Marinka Oblak režija: Andreja Buh scena in tehnika: Emil Kandare, Ivan Zabukovec

Predstava bo dne **16. 6. 2023** ob **21.** uri

v **Podnanosu na trgu pri cerkvi sv. Vida**

Vstopnine ni, zaželeni prostovoljni prispevki.

V primeru slabega vremena v kulturnem domu Podnanos.

Program sofinancira Zavod za turizem TRG Vipava

Obujeni Slap

Slap se obuja! Zato tudi ime projekta, ki ga vodi ROD Ajdovščina in partnerji Občina Vipava ter KS Slap, Obujeni Slap. To je dober primer obujanja podeželja, ki ga Evropska skupnost vodi znotraj lokalnih Skladov za obujanje podeželja.

Na dogodku so nastopile tri pevske zasedbe: Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec, Ženski komorni zbor Vox Annae, Vokalna skupina Karina, ki so navdušile zahtevnejše in tiste nekoliko manj zahtevne zborovske poslušalce. Videti je, da si poslušalci Vipavske doline take dogodke želijo, saj so po zaključku dogodka na slapenskem placu zdržali še pozno v noč v prijetnem druženju z mladimi vinarji Slapa. Ti pa so poskrbeli, da obiskovalci niso bili navdušeni le nad izjemnimi vini, ampak tudi odličnim pečenim pršutom, ki

ga je vrhunsko pripravil Simon Jež.

Zahvala za podporo dogodku gre Občini Vipava in KS Slap.

Da je dogodek dobil celovito osvetlitev in ozvočenje se zahvaljujemo Mp3 Sound & Light, za izvedbo dogodka pa Zavodu Slap-Vipava.

Najmlajši pevci so zapeli pomladi

Na dan mladosti, 25. maja, smo se v vrtcu Vipava odločili prirediti zaključni koncert vrtčevskega pevskega zbora. Da bi dogajanje še bolj popestrili, smo v goste povabili tudi otroški pevski zbor Pike iz OŠ Vipava. Vabilu so se z veseljem odzvali in tako smo skupaj sestavili program zanimivih pesmi.

Povabili smo družine pevcev, prišli pa so tudi drugi poslušalci. Program sta v celoto lepo povezovali šolarki iz 4. b razreda Ema Obrovnik in Blažka Bago, za kar se jima iz srca zahvaljujemo. Prav tako gre zahvala tudi inštrumentalistoma Vidi Trošt in Dejanu Rennerju, ki sta s kitaro in harmoniko dodala piko na i otroškemu pe-

tju. Na koncu sta združena zbora zapela še tri skupne pesmi.

Vzdušje na koncertu je bilo sproščeno, malce nam je bilo vroče, vendar nas je rahel vetrič ravno prav hladil. Nekateri poslušalci so posedali kar na pokošeni travi v senci dreves. Po vseh odpetih pesmih smo se vsi strinjali, da si mladi pevci več kot zaslužijo nekaj hladnega in sladkega, zato so takoj po nastopu dobili sladoled. Svoje veselje so otroci iskreno pokazali.

Bilo je lepo in če bo vse prav, bomo dogodek z veseljem še kdaj ponovili.

Nadja Bago, Polonca Klemenčič Cizara in Lara žabar

Zborovska revija Pomlad je naša

V letošnji pomladi so v OI JSKD Ajdovščina po štirih letih organizirali revijo otroških in mladinskih pevskih zborov Pomlad je naša. Tokrat so bili zbori naše doline razdeljeni v dve skupini in so torej svoje petje postavili v poslušanje v torek, 18. 4. 2023, ter v sredo, 19. 4. 2023. Revija je obakrat potekala v Dvorani prve slovenske vlade v Ajdovščini, strokovno mnenje o reviji pa je podala znana tolminska zborovodkinja Barbara Kovačič.

Na reviji sta našo občino zastopala dva otroška zbora. OPZ Stanko Premrl sicer vodi Vida Fabčič, a je zaradi njene odsotnosti tokrat pred otroške glasove dvignila roke Nadja Bratina Berčan. Drugi pa je bil OPZ Poke Osnovne šole Draga Bajca Vipava pod vodstvom Nadje Rodman Koradin. Zbora sta spremljali korepetitorki Anja Jurca in Klara Maljuga. Naše Poke so se predstavile s tremi ljudskimi priredbami različnih avtorjev. Zapeli so Kuharjevo priredbo V dolinci prijetni, Quaggiatovo Sonce ljubó ter Kumarjevo Papjev, podna-noški pevci pa Shalom, Pesem o sinički in Pesem za špas.

Delo vipavskih pevcev je bilo sicer začetno že v šoli, saj so svoje glasove ogrevali, usklajevali in izboljševali zvočno podobo med 4. in 5. šolsko uro v mansardi. Vajam se je že dopoldne pridružila tudi Klara Maljuga, ki je pevce ves čas vodila, usmerjala dirigentko in korepetirala zbor. Prav zanimivo je slišati, kako iz vsakdanjega petja drugošolcev, tretješolcev in

četrtšolcev le nekaj izbranih upevalnih vaj naredi čisto drugačno zvočno podobo.

S pevci smo se zbrali popoldne pred samo dvorano, preverili postavitev in se podali na zborovske praktikable. Zvočna podoba novega prostora je pevce nekoliko zmedla. K sreči smo imeli do samega nastopa še nekaj časa, kar so učiteljice Vida Trošt, Maja Funa in Nadja Rodman Koradin izkoristile za predstavitev nekaterih ljudskih balad, nekaj časa pa so pevci imeli tudi za skok po rimskem obzidju. Ko so prvi pevci že končali svoj nastop, smo se vipavski začeli preoblačiti. Zaradi velikega števila otrok v preddverju dvorane ni bilo mogoče prepevati, lahko pa smo naredili nekaj tihih tehničnih vaj. Tik pred zaveso so potekali še zadnji popravki in zadnje spodbude.

Zbor je na reviji našo šolo primerno pred-

stavljaj. Želeli bi si, da bi v zboru prepevalo več otrok. Petje v zboru res ni zahtevna stvar, saj so vaje v času, ko je sicer podaljšano bivanje, pa še učiteljica poskrbi, da pevci pridejo na kosilo navadno v času, ko ni vrste.

Doživetje izkušnje petja na odru pred večjo in neznano publiko je neponovljivo. Ko bodo mladi pevci odrasli v razne strokovnjake, predavatelje, doktorje znanosti in druge pomembne znanstvenike, bodo z izkušnjo »stati pred neznanimi in pokazati najbolje« lažje predstavljali svoje pomembne raziskave. Še najlepše pa je, ko otroci skupaj z odraslimi zapojejo na kakšnem neformalnem srečanju, rojstnodnevni zabavi ali celo med vožnjo. Spodbujajte otroka k petju – kjerkoli in kadarkoli.

Nadja Rodman Koradin

Kuhamo eko s chefom Tomažem Kavčičem

Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina in chef Tomaž Kavčič iz podjetja Okusi d.o.o., ki skupaj sodelujeta v projektu Eko okusi Slovenije, sta nas povabila na delavnico na Zemono. Zaželeno je bilo, da se delavnice udeležita dva učenca, ki izkazujejo posebno veselje do ustvarjanja v kuhinji in imata željo za nadaljevanje šolanja v tej smeri.

Delavnica v kuhinji Gostilne pri Lojzetu na Dvorcu Zemono je potekala v petek, 12. maja 2023, med 10.00 in 11.30. Chef Tomaž Kavčič nam je pripravil lahek krof, branci na solnem žaru s krompirjem in blitvo, brezalkoholni gintonik, sendvič z jajčno omleto, šparglji in panceto, dekorativno čipko iz rdečega krompirja ter nam zaupal svoj recept za uspeh.

Chef Tomaž nas je navdušil, delil je svoje kuharske mojstrovine in nas obogatil za

ново kulinarčno izkušnjo.

Tina Bevk

57. Državno srečanje mladih raziskovalcev Slovenije

V ponedeljek, 15. 5. 2023, je v Murski Soboti potekalo že 57. Državno srečanje mladih raziskovalcev Slovenije. V skladu z razpisom Državnega srečanja mladih raziskovalcev Slovenije so strokovne komisije izmed prispelih raziskovalnih nalog na področju geografije in geologije izbrale 6 najboljših osnovnošolskih raziskovalnih nalog iz celotne Slovenije.

Trije učenci naše šole, in sicer Matic Lozej (9. a), Tai Bratož (9. b) in Ian Laharnar (9. c), so pri urah dodatnega pouka geografije pripravili raziskovalno nalogo Analiza

stanja vinogradništva in vinarstva v zgornji Vipavski dolini. Ker so odlično opravili svojo delo, so dobili možnost, da svojo raziskovalno nalogo na državnem tekmovanju tudi predstavijo.

Večmesečno raziskovanje je prineslo odličen uspeh. Učenci so prejeli srebrno priznanje, za kar jim iskreno čestitamo. Želimo in upamo, da je to le začetek njihove raziskovalne poti, ki jo bodo nadaljevali v srednješolskih klopeh.

Andreja Jamšek

Obisk Andija Mamića

V torek, 16. 5. 2023, nas je v tednu vseživljenjskega učenja obiskal Andi Mamić, tekač na dolge proge, trener nogometa in zaposleni v Strokovnem centru Planina, mož in oče dveh hčera, ljubitelj psov in narave.

Na letošnjem 8. Ultra trailu Vipavska dolina je na najdaljši, kraljevski progi, pritekel v cilj kot drugi, pred njim je bil le zmagovalec Anže Sobočan. Za 170 km dolgo progo je potreboval 24 ur.

Andi Mamić nam je predstavil svoj delovnik, treninge, hobije, pojasnil nam je tudi smernice zdravega življenjskega sloga in navade tekača, ki za treninge žrtvuje tudi spanje ponoči, da je potem lahko čez dan z družino in v službi. Andi Mamić nam je pokazal svoje medalje in prstan, ki ga je dobil za svoj uspeh na zadnjem UTTV. Učenci 4. a in 4. b so veliko spraševali in izvedeli

veliko novega in zanimivega. Povedal nam je, da se morajo športniki držati različnih pravil in pomagati poškodovanim sodelovalcem ter da je od vseh pričakovati pošteno igro oziroma fair play. K temu je

spodbudil tudi učence pri vseh njihovih treningih in na tekmah.

Vida Trošt

Erasmus mobilnost: Španija

V tednu od 22. do 26. maja smo se trije učitelji OŠ Draga Bajca Vipava udeležili Erasmus mobilnosti v španskem oziroma andaluzijskem mestu Jerez de la Frontera skupaj s kolegi iz Irske, Italije, Finske in seveda Španije.

Po prihodu smo se najprej namestili v hotelu, med sprehodom po mestu pa smo poskusili špansko hrano (gazpacho, jamon iberico, manchego, bocquerones fritos ...).

Naslednji dan dopoldne smo obiskali

osnovno šolo v Jerezu. Učenci so nam pripravili lep sprejem, potem smo si ogledali šolske prostore. Šola je manjša kot naša, ima pa veliko zunanjih igrišč, prostora za igro in pouk na prostem. Po hodnikih so razni spodbudni napisi, slike, razstavljena projektna dela ... Ogledali smo si tudi oddelke vrtca, kjer so nam otroci zapeli in zaplesali angleško pesmico. Potem smo obiskali mlajše šolarje, se z njimi pogovarjali, peli in igrali Kahoot. Po kosilu smo se odpravili v vinsko klet Gonzales Byass, kjer so znani po pridelavi sherryja in brandyja. Pravzaprav posestvo obsega kar en cel del mesta. Zvečer pa so nas navdušili plesalci in pevci flamenka.

Tretji dan smo po jutranjem sestanku z ekipami Španije, Italije, Finske in Irske nadaljevali v znamenju flamenka: štiri učen-

ke iz šole gostiteljice ter njihova učiteljica in učitelj so nam zaplesali in prikazali ples "sevillanas", po katerem je sledilo kratko učenje plesnih korakov.

Ko smo zaključili s plesom, smo vstopili v razred petošolcev in jim predstavili našo državo ter našo šolo. Med učenci je slovenska "ekipa" požela velik uspeh, saj jim je lahko učiteljica Maruška odgovarjala na vprašanja o Sloveniji in šoli kar v španščini. Španci si z angleščino namreč niso tako blizu kot mi. Sledila je vožnja do Cadiza. Staro obmorsko mesto leži ob Atlantskem oceanu in je s celino povezano zgolj z ozkim pasom kopnega. V njem se prepletajo arhitektura in ostale sledi Feničanov, Rimljanov ter Mavrov. Okušali smo tradicionalno paeljo in si noge namakali v morju. Nekateri so tudi zaplaval.

Po jutranji predstavitvi projektnih nalog smo četrtega dne obiskali kraljevo šolo andaluzijskih konj, prednikov naših lipicancev, in si ogledali njihovo plesno predstavo. Dopoldan je učitelj Samo odšel na pripravljalni obisk šole Colegio Maria Auxiliadora, kjer so ga učenci presenetili z nepozabnim sprejemom. Popoldan smo izkoristili za ogled mesta in nakup spominkov, zvečer pa je sledila zaključna večerja.

Navdušeni smo bili nad prijaznostjo in gostoljubjem Špancev, nad prijateljstvi, ki so se stekla med vsemi nami, ter, seveda, nad odlično hrano.

Sonja Simonič Puc, Maruška Rojc in Samo Jamšek

Ekскурzija v Postojno in Predjamski grad

Zadnji dnevi maja so kot naročeni za zaključne ekskurzije in izlete, za raziskovanje in nova doživetja, za nova srečanja in utrjevanje starih prijateljstev.

Četrtošolci Osnovne šole Draga Bajca Vipava, učenci matične šole in podružnic iz Vrhpolja, Podnanosa in Goč s spremljevalci, smo se tokrat podali na Notranjsko.

V Postojni smo najprej obiskali Notranjski muzej, v katerem je tudi razstava Muzej krasa. Sodelovali smo v treh zanimivih delavnicah, ki so jih vodili njihovi kustosi Primož, Ana in Tina. Navdušenje učencev je bilo očitno, saj so bile dejavnosti zanimive in pestre.

Pomalici smo se odpeljali do Predjamskega gradu, po katerem sta nas vodila zgovorna vodiča Kevin in Janez. Skrivnosti gradu in njegovih zakladov, življenje graščakov in služabnikov, sodišče in kuhinja, oskrba z vodo in hrano ... Ogromno informacij in zanimivosti, ob katerih lahko otroška domišljija dobi vse tisto, kar potrebuje, da se

čudi in uživa. Ob koncu smo si vzeli čas še za nakup sladoleda in spominkov, kar se seveda spodobi, če smo na izletu.

Vida Trošt

Zlati bralci na nagradnem izletu

V torek, 30. maja, se nas je 36 zlatih bralcev OŠ Draga Bajca Vipava odpravilo na nagradni izlet v Ljubljano, ki ga je organiziralo Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina.

Ob 8.25 je pred šolo pripeljal avtobus, ki nas je zapeljal do avtobusne postaje na Kongresnem trgu. Od tam smo se peš odpravili na Ljubljanski grad. Ob družbi učencev drugih šol (z nami so potovali še OŠ Col, OŠ Danila Lokarja Ajdovščina, OŠ Dobravlje, OŠ Otlica in OŠ Šturje) smo pomalicali. Nato je sledila podelitev spominskih priznanj. Zatem smo se odpravili do Prešernovega trga, od koder smo stekli čim hitreje vsak po svoje. Imeli smo namreč prosti čas, da smo preživeli še zadnje trenutke skupaj izven šolskega območja. Ko smo se ob dogovorjeni uri vsi spet zbrali na Prešernovem trgu, smo se od tam odpravili do Cankarjevega doma, kjer je potekala zaključna prireditev za zlate bralce, ki jo prireja Društvo bralna značka. Ker so organizatorji proslave verjetno vedeli, da nam bo hitro padla koncentracija,

so proslavo priredili primerno temu. Dogodek je vodil Boštjan Gorenc- Pižama, z glasbo pa ga je popestril Boštjan Nipič, znan tudi pod umetniškim imenom Nipke. Med drugim smo lahko prisluhnili pogovoru z avtorjema nagradne knjige Kako razumeti svet. 50 abstraktnih izumov. Ob koncu proslave smo se peš odpravili do

avtobusne postaje ter se ponosni in veseli vrnili nazaj domov.

Za ta izlet se je res splačalo tekmovati za bralno značko vsa leta osnovne šole. Zahvala gre seveda tudi učiteljicam slovensčine in učiteljem razredne stopnje, ki so nas skozi leta spodbujali.

Zarja Lavrenčič, 9. a

»Škofijci gredo na Evrovizijo«

V sklopu praznovanja dneva Evrope, 9. 5., je ekipa EPASA (Šola ambasadorica Evropskega parlamenta) na Škofijski gimnaziji Vipava priredila dogodek Škofijci gredo na Evrovizijo. Vsak oddelek je predčasno izžrebal evrovizijsko pesem ene izmed evropskih držav, s katero se je potem predstavil v 1. krogu.

V finale sta napredovala zmagovalca prvega kroga – 2. a in 4. b, ki sta se nato med glavnim odmorom pomerila med sabo s ponovnim nastopom. Prireditev je bila na splošno zelo uspešna, kar so nam potrdili tudi dijaki s svojimi izjavami.

Dijakom prvega letnika je bilo najbolj všeč, da so imeli proste roke pri pripravi koreografije in kostumov. Pohvalili so dobro organizacijo dogodka in trud, ki so ga oddelki vložili v pripravo točk. Menijo, da bi morali dogodek ponoviti, saj jim je ta predstavljal sprostitve v najbolj napornem mesecu šolskega leta.

Dijaki 2. a so se zabavali že med pripravi na nastop, ki so spodbudile sodelovanje med sošolci. Prispevali so veliko dobrih idej in se hitro naučili koreografije. Pravijo, da je bila konkurenca močna in da je zaslužen zmagal 4. b.

Tretji letnik je pohvalili izvirno izvedene točke, všeč jim je bilo, da so v večini sodelovali celi razredi. Tudi oni so se med dogodkom sprostili in si želijo, da ga še kdaj ponovimo. Predlagali so, da bi naslednjič

dodali še komentatorja, s katerim bi se bolj približali vzdušju prave Evrovizije.

Letošnji zmagovalci, 4. b, so nam povedali, da so pred nastopom imeli malo treme, a so verjeli v svojo točko in so zato lahko suvereno izvedli nastop. Pripravljali se niso veliko, po posnetku so se naučili koreografije in se dogovorili za kostume. Zahvaljujejo se profesorici Matelič, ki jim je dovolila, da so vadili med uro angleščine. Največjo konkurenco jim je predstavljal 2. a, saj je dokazal, da se da tudi resno pesem predstaviti na zabaven način. Všeč sta jim bila tudi nastopa 3. b in 4. c. Prav zato, ker so izžrebali pesem Lahko ti podarim samo ljubezen, ki se jim je zdela zabavna, so zmago po tistem tudi pričakovali.

Vsi udeleženci so bili nad dogodkom navdušeni, večina bi jih spremenila le to, da bi si vsi lahko ogledali vse nastope in da bi v finalu nastopili štirje finalisti.

Ekipa EPASA

Škofijska Gimnazija Vipava

<http://www.sgv.si/>

<http://dd.sgv.si/>

@skofijskavipava

@SGVdijaskidom

poletne iskrice

26. - 28. junij

poletni program za učence 7.-9. razreda

Za informacije se lahko obrneš na nas po e-pošti
poletne.iskrice@sgv.si

PRIJAVA PREKO QR KODE

do 15. junija 2023

Dijaški dom Škofijske gimnazije Vipava

Predstavitev hipoterapije CIRIUS Vipava v oddaji Dobro jutro

Dan lipicanca je 19. maj, dan, ko so pred 443 leti začeli z vzrejo konj v Lipici. Ta dan so obeležili tudi v oddaji Dobro jutro na TV Slovenija. Predstavili so najstarejšo kobilarno v Evropi – Lipica, njeno delo, konje in vrsto poklicev, ki so povezani z delom s konjem. Tako so kot gostjo v studiju oddaje Dobro jutro povabili tudi našo sodelavko fizioterapevtko in hipoterapevtko Klavdijo Krušec.

Klavdija je izpostavila, kakšne lastnosti mora imeti konj, primeren za izvajanje hipoterapije. Poudarila pa je, da mora hipoterapevtski konj imeti določene prirojene lastnosti in ustrezno stopnjo šolanja – imeti mora močan in mišičast hrbet, izdatnost koraka, biti mora poslušen, miren in socializiran, kar so lastnosti, ki jih ima tudi naš Piko.

Z voditeljico Karin sta se dotaknili teme o vplivu hipoterapije na naše otroke.

Posebej jo je zanimal vpliv konja kot čudovitega, plemenitega, pravljичnega bitja na posameznika. Klavdija je poudarila poseben odnos, ki se splete med konjem in jahačem. Na jahača ima konj poleg čutno-gibalnega tudi pedagoški, vzgojni in socialni vpliv. Izpostavila je značaj konja, vpliv njegove temperature in dihanja.

V CIRIUS Vipava hipoterapevtska dejavnost, druženje s konjem, jahanje in aktivnosti na njegovem hrbtu, poteka pod strokovnim vodstvom dveh hipoterapevtk, Klavdije in Manuele.

Diana Batista, CIRIUS Vipava

Video CIRIUS-a Vipava dosegel tretje mesto

V četrtek, 25. 5. 2023, je v Semiču potekala razglasitev rezultatov 5. mednarodnega festivala videov S-Faktor. To je festival kratkih videov, ki jih pripravijo šole otrok s posebnimi potrebami. Tema letošnjega festivala je bila prijateljstvo. Organizator je bila OŠ Milke Šobar-Nataše iz Črnomlja, ki si je letos prislužila prvo nagrado. Izmed 23 videov iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Srbije, z Madžarske in iz Avstrije je drugo mesto osvojil video Centra Janeza Levca. Video Obroč prijateljstva, ki je nastal v CIRIUS-u Vipava, je dosegel tretje mesto.

Pri nastajanju videa so se povezale ustvarjalne ideje avtorice glasbe Maje Sajovic z glasbenim aranžmajem, ki so ga prispevali učenci Instrumentalne skupine CIRIUS Vipava z mentorico Loredano Sajovic. Besedilo pesmi Anite Zupanc, ki je globoko sporočilo o bistvu prijateljstva, je sklenilo obroč prijateljstva z učenci OŠ Črni vrh, člani pevskega zbora in njihovo zborovodkinjo Damjano Vončina. Matjaž Nabergoj in Mitja Sajovic pa sta poskrbe-

la za posnetke instrumentalne in vokalne glasbe.

Snemalec videa in montažer Jon Ličen, učenec 9. razreda OŠ Danila Lokarja Ajdovščina, ter mentorice Tamara Srebot, Ines B. Mohorič in Liljana Lazar so vsak na svoj način prispevali k oblikovanju videa. Učenci iz CIRIUS-a Vipava so nastopali v različnih vlogah, v katerih so prikazali, kako nastajajo trdne prijateljske vezi. Igrali so se z zmajem, z žogo, peljali kužka na sprehod, spuščali ladjice po reki in skupaj, z roko v roki sklenili obroč prijateljstva ob ognju.

Priprava videa ni bila lahka, vendar smo skupaj iskali rešitve in premagovali ovire, se smejali in trdo delali, si pomagali in se dopolnjevali ter ustvarili video, na katerega smo ponosni. Pri tem nas je spodbujala pesem Anite Zupanc Obroč prijateljstva, ki nas je nagovarjala s svojim sporočilom: kljub vsem skalam, trnju, visokim mostovom in prostranim morjem stopamo s prijatelji mimo zveze do neba. Prijatelj spremeni črnilo v svetlobo, nas objame,

podari srečo in spusti v svoje srce.

Glasbeni video si lahko ogledate na spletni strani <https://www.youtube.com/watch?v=dBtXc6jMq3E>.

Liljana Lazar

Pustimo odtis

V CIRIUS Vipava že nekaj let zapored organiziramo festival Pustimo odtis s številnimi dogodki, ki potekajo v širšem družbenem okolju: tematske delavnice, kulturni dogodki, likovni extempore, predavanja, dan za starše, športne prireditve in koncerti. Dogodki se zvrstijo v ob koncu šolskega leta v prvem tednu junija. Delovna skupina festivala se trudi, da bi aktivnosti, ki jih organizira, pripomogle k razumevanju in sprejemanju drugačnosti ter prepoznavanju priložnosti in koristi za soustvarjanje bogatejšega družbenega življenja.

Letos smo v okviru festivalskega tedna ponovno odprli **šivalnico** v Beblerjevi ulici v Vipavi. Prav tako v okviru festivala skozi celotno šolsko leto urejamo krožišče pred CIRIUS Vipava, ki je postalo stalnejši prostor naših odtisov. V krožišču so se zvrstile instalacije pravljič Rdeča kapica, Janko in Metka, Volk in sedem kozličkov ter Šivilja in škarjice. Večina postavitev je izdelanih iz odpadnih lepljenih lesenih plošč, pri risanju, brušenju in barvanju pravljičnih likov sodelujejo naši učenci.

V torek, 30. 5. 2023, smo v okviru festivala organizirali inkluzivne igre na igrišču OŠ Draga Bajca Vipava. K sodelovanju smo povabili prve razrede osnovne šole in predšolske oddelke enote Vrtca Vipava. Na igrišče je prišel tudi župan občine Vipava Anton Lavrenčič in skupaj z ravnateljem CIRIUS Vipava Alojzijem Adamičem odprl festival Pustimo odtis 2023.

V petek, 2. 6. 2023, se je v CIRIUS Vipava odvil likovni extempore na temo letošnjega slogana festivala Prepleteni v različnosti. Ustvarjali smo skupaj z učenci OŠ Danila Lokarja Ajdovščina in OŠ Miroslava Vilharja Postojna. V popoldanskem času je potekal dan za starše v dislocirani enoti CIRIUS Vipava v Stari Gori.

Festival se je zaključil v soboto, 3. 6., s tradicionalnim dnevom za starše. V Lanthierijevem parku Vipava smo pripra-

vili raznolike delavnice za družine naših učencev, sledilo je druženje s kosilom na dvorišču CIRIUS Vipava.

Odtise soustvarjajo tudi številni posamezniki, podjetja in ustanove, ki nam pomagajo z delom, denarno in materialno podporo, za kar smo jim zelo hvaležni. Posebej se zahvaljujemo Občini Vipava, ki s finančno pomočjo podpira izdelavo instalacij v krožišču. Tako skupaj sodelujemo pri širjenju ideje o enakosti in spoštovanju ter postajamo družba, ki odpira prostor in nudi enake možnosti vsakemu posamezniku.

Delovna skupina festivala Pustimo odtis

Enake možnosti za vse – s strategijo namesto usmiljenja

Erasmus+ je program EU, ki podpira izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport v Evropi. Program namenja velik poudarek socialnemu vključevanju, zelenemu in digitalnemu prehodu ter spodbujanju udeležbe mladih v demokratičnem življenju. Z vključitvijo v projekte Erasmus+ se je CIRIUS Vipava vključil v evropski izo-

braževalni prostor. Organizirali smo že številne mobilnosti osebja, v zadnjem obdobju pa tudi gostili učitelje in drugo strokovno osebje ter skupine učencev s posebnimi potrebami iz Španije, Litve in Francije.

Projekt Enake možnosti za vse – s strategijo namesto usmiljenja smo v CIRIUS Vipava začeli načrtovati z zavedanjem, da smo kot institucija dolžni poskrbeti za najbolj ranljivo populacijo ter osebam z več motnjami in potrebami po kompleksni podpori omogočiti enakovredno vključevanje v družbo. Inkluzija namreč pomeni vključenost v najširšem smislu in učenje vseh vpletenih za uspešno sobivanje. Sočutje in usmiljenje je treba zamenjati s strategijo za uspešno vključevanje tudi najbolj ranljive populacije.

Naš cilj je bil, da skupinam učencev z več motnjami omogočimo nepozabno poto-

vanje v tujino ter aktivno udeležbo v njim prilagojenih programih in aktivnostih.

Obenem smo želeli povečati pozornost na individualne potrebe oseb z več motnjami. Projekt ni bil osredotočen samo na učence, temveč tudi na strokovne delavce, ki smo jim želeli ponuditi mednarodno učno izkušnjo in jih opolnomočiti za delovanje v smislu pozitivnih sprememb na področju obravnave učencev z več motnjami.

Projekt smo načrtovali bilateralno s partnersko šolo iz Španije, ki že vrsto let uspešno izvaja programe za vključevanje učencev z več motnjami na trg dela in skrbi za prepoznavnost organizacije in uveljavljanje načina dela in razvoj stroke v najširšem smislu.

Prva skupina učencev s spremljevalci iz Španije nas je obiskala že lansko pomlad, nato se nam je druga skupina pridružila pozimi v šoli smučanja na Pohorju. Spoznali so velik del Slovenije, našo kulturo in organizacijo ter izkusili burjo in sneg.

Naj poudarim, da je za tovrstne aktivnosti potrebno skrbno načrtovanje programa in potovanja ter medsebojno dogovarjanje in usklajevanje med partnerskimi organizacijami. Potrebno je izdelati osnovni in rizični načrt in delegirati naloge. Tim spremljevalcev mora biti seznanjen s posebnostmi učencev ter s cilji mobilnosti. Pomembno je tudi vzpostaviti dobro sodelovanje in zaupanje med udeleženci v timu ter starši.

Skupina iz CIRIUS Vipava je Španijo obiskala jeseni. Gostiteljska šola C. P. E. Raquel Payá iz Denie je zanje pripravila zanimiv program. Na poti so se udeleženci srečali s potovalnimi izzivi na različnih vozilih in plovilih, spoznavali nove kraje in ljudi in se skupaj z vrstniki iz Španije aktivno vključili v ponujene dejavnosti. Preko zabavnih aktivnosti in visoke motivacije so učenci pridobili kompetence na področju večje samostojnosti, medkulturnosti, poznavanja osnov tujega jezika in trajnosti. Uresničila se je njihova pravica po enakih možnostih.

Udeleženci – strokovni delavci so spoznali delo organizacije, inkluzivne procese in komplementarne metode ter inkluzivne prakse v Španiji. Tim strokovnjakov s po-

dročja izobraževanja in nege si je razdelil prednostne naloge in se posvetil raziskovanju področja dela, ki se ga najbolj dotika.

V okviru projekta smo raziskali še inkluzivne prakse v Franciji in Italiji. Strokovni delavci so se udeležili študijskih obiskov – sledenja na delovnem mestu ter seminarjev. Pridobili so vpogled v celostno obravnavo učencev z več motnjami v partnerskih organizacijah. Spoznavali so strokovne pristope in metode vsak s svojega zornega kota. Izmenjali so izkušnje s poučevanjem, pogovori, predstavili so metode, ki jih uporabljajo pri svojem delu. Spoznanja so strnili, evalvirali, analizirali in vnesli v vsakdanjo prakso.

Računovodja, ki sodeluje pri projektne vodenju, je na Irskem nadgradila jezikovne kompetence in spoznala irsko kulturo.

Rezultate smo spremljali s pomočjo različnih orodij: skupno poročilo udeležencev, anketni vprašalnik, intervju. Z udeležbo na mednarodni mobilnosti je skupina učencev z več motnjami pridobila izkušnjo potovanja v tujino ter spoznala kulturo v Španiji, strokovni delavci pa so nadgradili strokovne kompetence s področja obravnave učencev z več motnjami ter kompetence medkulturnosti, jezika, samoiniciativnosti, aktivnega državljanstva,

trajnostnega razvoja.

Organizacija je z udeležbo v programu Erasmus+ postala bogatejša za nova znanja in veščine za oblikovanje novih programov za populacijo z več motnjami. Vsa novo pridobljena znanja bodo služila kot vir za izboljšanje strokovnega dela in pomoči učencem s posebnimi potrebami, medsebojnega povezovanja na področju strok, dolgoročno pa bodo v pomoč za nadaljnje raziskovanje preko projektov.

V razmislek pa še misel Alena Kobilice (po operaciji leta 2008 je izgubil vid): »Ljudje smo vse preveč radi v coni udobja in se bojimo spusta v neznano, kar je po eni strani sicer razumljivo, vendar v coni udobja ne zraste nič lepega. Moraš iti do roba in tudi čez, tam se dogajajo veliki premiki in tam lahko spreminjaš svet.«

Tanja Princes, koordinatorica programa Erasmus+

Združeni v čudovitem svetu glasbe

»Glasba je jezik, ki ga vsi razumejo. Omogoča nam, da doživimo izjemne trenutke sreče, poleg tega pa ima moč, da nas gane in celo spravi v solze. Glasba nas vse povezuje.

Premalokrat se zavedam, kako čas drvi mimo nas in kako hitro nam življenje lahko spolzi iz rok. Dan za dnem hitimo drug mimo drugega, brez da bi si pogledali v oči. Le tu in tam se prikrađe trenutek, droben, skoraj neznamenit, ko srcu dovolimo, da vztrepeta, zaživi in nas opomni, da smo tu le na obisku. In da imamo samo eno priložnost. Kaj bomo naredili iz nje, pa je odvisno od nas samih.

Življenje ni popolno, a obstajajo trenutki, zaradi katerih je vredno živeti. In obstajajo ljudje, ki naredijo te trenutke popolne. Sedaj je trenutek popoln.»

S temi besedami smo v torek, 23. maja 2023, pozdravili nastopajoče učence CIRIUS-a Vipava, njihove mentorje, učence in mentorje Glasbene šole Vinka Vodopivca Ajdovščina in poslušalce, ki so do zadnjega kotička napolnili našo dvorano.

Nastop, poln ljubezni do glasbe, veselja, truda in spontanosti je orosil marsikatero oko. Pokazali smo, da je vse mogoče, če si

le dovolj močno želiš, če si vztrajen in pripravljen iskati nove poti.

Hvala mentoricama instrumentalnih skupin Loredani Sajovic in Luciji Praček, učitelju Andreju Kobalu in učiteljici Kristini Markovič ter njenemu mlajšemu godalnemu orkestru, hvala mojemu harmonikarskemu orkestru. Hvala vsem nastopajočim učencem solistom. Hvala, da ste se odzvali mojemu povabilu k sodelovanju in da smo skupaj ustvarili nekaj zelo lepega. Hvala čudoviti publiku. Zelo smo bili veseli vaših nešteti pohval.

Karmen Krapež, učiteljica harmonike

Iskrivo in igrivo

Predpoletno dogajanje v Varstveno delovnem centru Ajdovščina-Vipava

V Varstveno delovnem centru Ajdovščina-Vipava (VDC) varovancem na različne načine omogočamo kakovostno socialno vključevanje, delovno aktivno življenje, osebni razvoj, razvijanje samostojnosti in socialne mreže. Nudimo bivanje v duhu domačnosti in kakovostnega preživljanja prostega časa. Pri tem smo iskriivi, igrivi in pristni. Tak je bil tudi naš uvod v sproščen poletni čas.

Podarjamo si čas in ideje

V VDC Ajdovščina-Vipava smo posebej ponosni na projekt Dar časa in dar ideje, ki

ga izvajamo že vrsto let. In smo hvaležni za vse naše goste, ki nam namenijo svoj dragoceni čas, predstavijo svoj poklic, izkušnje, zanimive hobije, nas naučijo kakšne ročne spretnosti in obogatijo z novimi doživetji. Tako nas je v maju obogatil Jernej Mikuž, ki nam je na pristen način predstavil poklic sommelierja. Izvedeli smo, kako se pravilno pristopa do gosta, kako se praviloma toči vino in drugo pijačo ter ugotovili, koliko znanja in napora zahteva na videz preprost poklic.

Ker imamo radi šport in srčno navijamo za slovenske športnike, smo bili zelo veseli obiska profesionalnega fotografa Alena Milavca. Nasmehjan in prijazen nam je skozi zgodbo, pospremljeno z vrhunskimi fotografijami, povedal, kako je njegov hobi prerasel v poklic ter kako je postal osebni fotograf in prijatelj našega kolesarskega šampiona Tadeja Pogacarja.

Tudi resnejšim temam, kot so knjige, se radi posvetimo. Smo redni gostje Potujoče knjižnice. Po zaslugi Ksenije Janković z Odelka za zaščito in restavriranje iz Narodne in univerzitetne knjižnice pa smo spoznali tudi, kako se restavrira stare in poškodovane knjige. Ob koncu predstavitve največje slovenske knjižnice nam je Ksenija pripravila še delavnico izdelave preprostih knjižic, v katere si bomo lahko beležili tako lepe spomine kot tudi dogodke, ki nas še čakajo.

Treniramo, tekmujemo in gradimo prijateljstva

Športa ne samo spremljamo, ampak smo tudi sami zelo aktivni. S treningi krepiamo mišice in ohranjamo kondicijo, radi pa tudi tekmujemo. Udležba na različnih tekmovanjih in igrah nam veliko pomeni.

Ne samo zaradi uspehov, ki jih dosegamo, ter medalj, ki jih prejmemo, temveč predvsem zaradi druženja in navezovanja stikov s starimi in novimi prijatelji. Naši športniki so tekmovalno sezono odpril konec aprila na lokalnih igrah, ki jih je na vipavskem stadionu organiziral CIRIUS Vipava. V maju pa smo sodelovali na igrah MATP v Hruševju in 28. Regijskih igrah SOS v Cerknici.

Delamo, ustvarjamo

Proizvodno in ustvarjalno delo v naših delavnicah nas izpolnjuje, saj nam krajša čas in nas polni z občutkom, da znamo sami izdelati in narediti veliko koristnega. Ta občutek dodatno okrepijo sodelovanja z drugimi organizacijami v našem okolju. Prav na zadnji dan meseca maja smo se v okviru projekta Garaža, ki deluje pod okrožjem Zavoda Beta iz Ajdovščine, urili v izdelavi paletnega pohištva. Topli pomladni dnevi so v nas prebudili željo po

vrtnarjenju. V gredo ob naši stavbi smo zasadili nekaj sadik zelenjave, v korita pa rože – za lepši pogled na teraso. Ponosni smo na priznanje Občina Vipava cveti, ki smo ga prejeli v lanskem letu za vzorno ureditev in urejenost zelenic in okolice. Najdragocenejše priznanje od vseh pa je občutek, da nam je tu resnično lepo kot doma.

Pohajkujemo in se zabavamo

Ne le, da smo vedno veseli obiskov, tudi sami se radi odpravimo na kakšnega. Na svojem domu v Lokavcu nas je pred kratim sprejela gospa Simona Čoha, vzrediteljica bernskih planšarskih psov. S sojimi kosmatinci nas je v VDC-ju sicer že večkrat razveselila, tokratno »ckrljanje« pasjih mladičkov pa je bilo zares nepozabno.

V našem zavodu imamo glede na naše različne zmožnosti več pohodnih skupin.

Planinarjenje je naša posebna strast in pogosto se odpravimo na bližnje in tudi bolj oddaljene hribčke. Eden od njih je Lašček, na katerega smo se pozvpeli na toplo majsko sredo. Ob planinarjenju pa smo si ogledali še akumulacijsko jezero na Kanalskem vrhu in uživali v vonju sveže pokošene trave na Banjški planoti. Skupina varovancev iz bivalne enote pa si je zaželela malo morskega pridiha. Izlet v Koper in sprehod ob morju je še kako prijal. Kot nam prija glasba, ob kateri se sprostimo, zabavamo in malo »zažuramo«. Ob zvokih kvarteta ljudskih godcev, ki slišijo na ime Bršljan, smo zapeli in zaplesali ter navaden dan spremenili v pravi praznik veselja.

Jubilejni koncert Vipavskih tamburašev

Kulturno društvo Vipavski tamburaši letos praznuje 20. obletnico delovanja. V ta namen je društvo na letošnjo prvo majsko soboto priredilo slavnostni koncert v športni dvorani Škofijske gimnazije v Vipavi. Skupaj z gosti so poslušalcem, ki so napolnili dvorano do zadnjega kotička, pričarali veličastno vzdušje, za kar so bili ob vsaki izvedeni skladbi nagrajeni z gromkim aplavzom.

Kulturno društvo Vipavski tamburaši ohranja kulturno dediščino z ljudsko pesmijo, obenem pa skrbi tudi za širšo prepoznavnost izvirne tamburaške glasbe. So prejemniki številnih nagrad, za njimi je mnogo nastopov, gostovanj, sodelovanj z domačimi in tujimi prepoznavnimi glasbeniki, kar jih umešča med vidnejše tamburaške orkestre pri nas.

Tamburaštvo ima na naših tleh bogato zgodovino, zelo živo prav na Vipavskem, kjer so bili že v poznem 19. stoletju znani po izvedbah zahtevnejše tamburaške glasbene literature. Kulturno društvo Vipavski tamburaši, ki je nastalo leta 2003, je že od začetka stremelo prav k tem ciljem – ohranjati kulturno dediščino tako z ljudsko pesmijo kot tudi z izvajanjem zahtevnejše originalne tamburaške glasbe. Skozi leta so si tamburaši nabirali izkušnje na koncertih doma in v tujini (nastopali so v veliko evropskih državah, od Balkana do Francije in Belgije), v različnih skupinah (otroška, mlajša, mladinska, starejša) ter skozi vodstvo različnih mentoric in dirigentk (Vlasta Lokar Lavrenčič, Neža Žgur, Meta Praček Prašnikar, Polona Praček, Tina Meziniec ...). V teh dvajsetih letih so zasedbe, ki so delovale znotraj društva, na državnih srečanjih prejele 12 zlatih, 4 srebrna in eno bronasto priznanje, 5 zlatih priznanj na mednarodnem tamburaškem tekmovanju v Osijeku na Hrvaškem, prvo nagrado cum laude na tekmovanju v Neerpeltu v Belgiji ter druge nagrade in priznanja na festivalih doma in v tujini. Posneli so tri zgoščenke: *Vipavski tamburaši* (2004), *Ritem Vipavskih tamburašev* (2010) in *Tamburaški potep po Sloveniji* (2012). Z istim naslovom je izšla tudi notna zbirka slovenskih ljudskih pesmi, ki jih je za tamburaški orkester priredila tedanja dirigentka Neža Žgur. Ob 60. obletnici smrti skladatelja Vinka Vodopivca je Žgurjeva zbrala in uredila še notno zbirko

njegovih tamburaških skladb. Obe zbirki sta izšli pri KD Vipavski tamburaši.

Društvo je za svoje delovanje leta 2013 prejelo najvišje priznanje Občine Vipava.

Vipavski tamburaši vsako leto prireajo koncerte, na katerih sodelujejo s priznanimi slovenskimi in tujimi glasbeniki, predvsem pevci (Oto Pestner, Darko Vidic, Marianna Pillarova, Tanja Žagar, Adi Smolar, Gianni Rijavec, Vlado Kreslin ...). V času pandemije Covid-19 pa so bili prvi tamburaški orkester v Sloveniji, ki je posnel virtualni video.

Tradicija tamburaške glasbe se je ohranila vse do danes tudi z visoko kakovostjo, v kar smo se lahko znova prepričali tudi na slavnostnem koncertu pod vodstvom Mete Praček Prašnikar. Ob jubileju so se spomnili tudi skladatelja in duhovnika Vinka Vodopivca, ki je med drugim pisal tudi skladbe za tamburaške orkestre. Lani je minilo sedemdeset let od njegove smrti. Vipavski tamburaši so z njegovo skladbo *Praznik*, ki je bila druga na koncertnem programu, želeli poudariti pomen večera. V lanskem letu se je ponudila priložnost in nastali sta dve novi „originalni“ tamburaški skladbi. Prav za jubilejni koncert je skladbo *Sprehod po Vipavi* napisal skladatelj Samo Vovk. Krstno izvedbo je doživela letos na 41. Festivalu tamburašev in mandolinistov Slovenije, kjer so Vipavski tamburaši prejeli zlato priznanje. Drugo, *Prepovedan ples*, s solom za violino in ob ritmični spremljavi malega bobna, pa je napisal mladi dolenski skladatelj Ernest Miklič. Na violino je zaigrala Ana Mezgec, na mali boben pa Uroš Nemanič. Večer je popestril legenda slo-

venske glasbe, pevec številnih zimzelenih pesmi, vsestranski Oto Pestner in z več glasbenimi točkami, tudi nekaj pesmi v sodelovanju s tamburaši, navdušil občinstvo, ki je z njim prešerno zapelo. Oto pa je obudil spomin na mladostniška leta in čas služenja vojaškega roka prav v Vipavi. Simpatičen utrinek koncerta je bilo tudi nenapovedano sodelovanje Matevža Močnika, ki je stopil na oder kar iz občinstva ter ob spremljavi tamburašic in tamburašev zapel nekaj priljubljenih slovenskih popevk. Slavnostni nastop so zaokrožili z dvema skladbama vsi nastopajoči skupaj. Večer so omogočili številni podporniki, brez katerih bi koncert težko organizirali, za kar se jim tamburaši iskreno zahvaljujejo. Prav tako se zahvaljujejo tudi obiskovalcem za številčno udeležbo in nepozabno druženje. Ob obeležitvi drugega desetletja delovanja Kulturnega društva Vipavski tamburaši je izšel tudi zbornik, v katerem je podrobneje zapisana zgodovina društva in objavljeno bogato slikovno gradivo predvsem z raznih koncertov, tekmovanj ter gostovanj doma in v tujini. Naj zaključimo z besedami ob koncu koncerta: Vipavskim tamburašem ključemo SREČNO, na še veliko glasbenih uspehov, ob letu osorej ali ob priložnosti novega jubileja pa upamo na vnovično snidenje.

Nataša Ličen

Srečanje članov in zakonskih parov Društva invalidov

V ponedeljek, 8. maja, smo se člani Društva invalidov Ajdovščina-Vipava podali v Slovenske gorice, košček nekoliko pozabljenе slovenske zemlje, ki skriva v sebi neko magično moč in te vedno znova vabi, da se vrneš. Vedno udoben turistični avtobus in več kot zanesljiv šofer nas je kmalu pripeljal do naše prve destinacije – Puhov muzej v Sakušaku, kjer se je leta 1862 rodil svetovno znani izumitelj, tovarnar in vizionar Janez Puh. Že kot dečka ga je zanimalo vse, kar se je vrtelo. Svojo radovednost in znanje je dopolnjeval in izpopolnjeval in kmalu patentiral svoje izume. Žal se je preselil v Avstrijo in tam postal lastnik mogočne tovarne Puch, kjer so izdelovali Puhova kolesa, motorje in avtomobile. Leta 1999 so v bližini Puhove domačije našli cimpračo (stara kmečka hiša, prekrita s slamo), ki sodi v čas Puhovega rojstva in članom Društva rojaka Janeza Puha jo je uspelo preuredim v Puhov muzej. Nekaj ur pred njegovim odprtjem leta 2000 pa ga je požar do tal uničil. »Kar te ne uniči, te okrepi,« pravi slovenski pregovor in tako so zgradili novega. Žal se je leta 2004 nesreča ponovila. Tudi tokrat so zavihali rokave in danes obiskovalec lahko občuduje prva kolesa, motorje in avtomobile. Med sprehodom razstavljenih eksponatov pa smo naleteli na poni ekspres in na njem napis: »Muzeju podarila neznana gospa iz Ajdovščine.« Muzej je vreden ogleda in obiskovalca ne pusti ravnodušnega, saj se po cestah še danes vozijo prestižni motorji in avtomobili, ki nosijo značko z napisom Puch.

Naš naslednji postanek je bila oljarna Kocbek v občini Sv. Jurij ob Ščavnici. To je družinsko podjetje, ki se s predelavo bučnih semen ukvarja že od leta 1929. Poučna predstavitev, kjer smo med drugim izvedeli, da za en liter hladno stiskanega bučnega olja potrebujejo kar 60 buč in še marsikaj. Tudi pri ogledu proizvodnje smo se naučili veliko poučnega. Sledila je degustacija živil, pripravljenih s pomočjo bučnega olja. Fino, fino...

Odlično postreženo kosilo na kmečki domačiji Breznik v Cerkvjenjaku je zadovoljilo še tako lačnega gosta. V prijetnem ambientu in družbi naših članov je predsednica društva obdarila vseh 17 zakonskih parov,

katerim je bilo to srečanje še posebej namenjeno.

Pot nas je vodila proti domu, a ne domov. Kurentova hiša na Ptuj nam je razkrila marsikatero skrivnost kurentovanja ali korantovanja. Odgovor, zakaj dve različni ali vseeno podobni besedi, vam razkrijejo v tej hiši. Pazite le, da se vam kurent oziroma korant ne povalja po dvorišču!

Vedno je lepo oditi, še lepše se je srečno vrniti! Za vas že imamo novo povabilo na tradicionalno srečanje slovenskih invalidov 24. junija 2023 na Nanosu. Vabljeni in se vidimo!

DI Ajdovščina-Vipava

Plesalci kot državni podprvaki, zmagovalci pokalnega turnirja in še več

Pa smo dočakali tekmovanje, ki ga vsi plesalci nestrpnost pričakujejo. Tekmovanje, ki je vrhunec vsake plesne sezone. To je državno prvenstvo v modernih tekmovalnih plesih, ki poteka pod okriljem Plesne zveze Slovenije. Na tem tekmovanju se na plesnem parketu spopadejo najboljši plesni klubi iz celotne Slovenije, med katere spadajo tudi plesalci plesnega kluba EL1 plesna scena.

Tokratno prvenstvo se je odvijalo med 19. 5. in 21. 5. v Novem mestu. Plesni »pohod« so začeli v soboto dopoldan, ko so se predstavile mladinske male skupine. Naš klub sta zastopali dve mali skupini Kaos in Six

Wix, ki sta s svojima nastopoma dodobra ogreli še nekoliko zaspano ozračje v plesni dvorani. Obe skupini sta se uvrstili v četrtfinale. Po odličnih nastopih malih skupin so nestrpnost pričakovali nastop solistke Lare Vrtovec v kategoriji pionirk. Lara je vrhunsko zastopala barve kluba EL1 plesna scena in si priplesala odlično 7. mesto ter za las zgrešila vstop v finale.

Sledilo je tekmovanje dvojic. Naš plesni klub se je predstavil z dvema paroma. Prvi duo sestavljata Tjaša Kosmač in Kiara Gregorič Smrdelj, ki sta tudi tokrat navdušili in s svojim nastopom pustili gledalce odprtih ust. Ponovno sta potrdili, da njuni

vrhunski rezultati skozi celotno sezono niso bili zgolj naključje. Njuno usklajenost in energijo so prepoznali in nagradili tudi sodniki. Kiara in Tjaša sta si z dodelanim nastopom priplesali vrhunsko 2. mesto in tako postali državni podprvakinji ter s tem tudi zmagovalki pokalnega turnirja. Drugi par v zasedbi Asja Laharnar in Lara Vrtovec je v letošnji sezoni prvič zaplesal kot duo in si priplesali odlično 6. mesto. Tudi Lara in Asja sta v letošnji tekmovalni sezoni nizali odlične rezultate in s tem postali podprvakinji pokalnega turnirja Slovenije. S temi vrhunskimi rezultati so si punce odprle vrata na prihajajoče evropsko prvenstvo, ki se bo v začetku junija odvijalo v Skopju. Oba para sta plesišče dobesedno zažgala. Punce so z vrhunsko odplesanimi koreografijami navdušili prav vse, sodnike in publiko. Solze navdušenja, sreče in ponosa so tekle same od sebe. Zavedanje, da ima plesni klub EL1 plesna scena državni podprvakinji, je bilo za nas še dodatna motivacija. Tako smo s še bolj nestrpno pričakovali nedeljo in nadaljevanje našega plesnega vikenda.

Drugi dan državnega prvenstva so otvorile naše solistke v kategoriji mlajših mladink. V zelo številčni in hudi konkurenci so dekleta dosegla vrhunske rezultate. Tjaša Kosmač si je priplesala četrtfinale, Kiara Gregorič Smrdelj je zasedla 25. mesto, Asja Laharnar pa se je zavihtela na 10. mesto.

Poleg solistk, ki so se odlično odrezale, smo v nadaljevanju navijali tudi za naš pionirski duo, ki ga sestavljata Tinkara in

Sara. Dekleti sta se prvič udeležili državnega prvenstva, a sta že takoj pokazali, da sodita med najboljše, 11. mesto pa je to samo še potrdilo.

Vrhunec nedeljskega dela državnega prvenstva pa so vsekakor predstavljale mladinske formacije. Formacija plesnega kluba EL1 plesna scena Let's pray je izstopala tako po izgledu, kot po energiji, ki jo je oddajala celotna ekipa. Z vsakim izhodom na plesni parket so naši plesalci nadgrajevali svoj nastop ter dvignili navdušenje celotne dvorane na višji nivo. Ob bučnem ploskanju in navijanju je naša formacija priplesala v finale, kjer je zasedla fenomenalno 6. mesto. Nad našim nastopom so bili navdušeni prav vsi, tako gledalci kot tudi koreografi drugih plesnih klubov. Našemu trenerju so iskreno čestitali za vrhunsko koreografijo in fantastično iz-

vedbo te s strani naših plesalcev.

Vsi ti neverjetni rezultati nas navdajajo s hvaležnostjo in ponosom. Hvala vsem našim plesalcem, ki so na plesišču pustili svoje srce. Ponosni smo na vas, saj ste enostavno najboljši!

Največja zahvala za vse naše fantastične dosežke gre v prvi vrsti našima trenerjema Martinu Sorgu in Tatjani Gajanović ter vodji kluba Eleni Mikuž.

Dosegli smo vrhunske rezultate, na katere smo izjemno ponosni. A državno prvenstvo nam je dalo veliko več kot le to. Dalo nam je spoznanje in zavedanje, da mi, plesalci plesnega kluba EL1 plesna scena, sodimo v sam vrh slovenskega plesnega sveta.

Plesalci EL1 plesna scena

Vipavske osnovnošolke do izjemnega uspeha

V ponedeljek, 29. 5. 2023, je v Mariboru potekal finalni turnir najboljših štirih ekip v Sloveniji v košarki za mlajše učenke (letnik 2010 in mlajše). Iz zahodnega dela Slovenije sta se na finalni turnir uvrstili OŠ Šturje in OŠ Draga Bajca Vipava. V polfinalu so se naše učenke pomerile z vrstnicami iz OŠ Nazarje. Bolje so začele Štajerke, nato pa so Vipavke prevzele pobudo in preobrnile rezultat v svojo korist ter zmagale z rezultatom 26 : 21.

V finalu so se Vipavke pomerile z ekipo OŠ Šturje. Tekma je bila zelo zanimiva in borbeno. Ves čas so bile v prednosti igralko iz Šturij. Malo pred koncem so prevzele pobudo naše igralko in se nasprotnicam zelo približale. Za kaj več pa je zmanjkalo časa. Končni rezultat je bil 33 : 26 za igralko OŠ Šturje, ki so postale državne prvakinje.

Naša dekleta so se razveselila 2. mesta v Sloveniji in s tem tudi izjemnega uspeha za našo šolo.

Zanimivo je, da so igralke obeh zmago-

valnih šol klubske soigralke v ekipi U-14 v Košarkarskem klubu Vipava. Zato gre za hvala za uspeh tudi mentorjema Gregorju Zagorcu in Ivanu Ivanovu ter klubskemu trenerju Matjažu Mlakarju. Ker smo na finalni turnir v Maribor odšli skupaj, sta obe šampionski ekipi družno rajali in uživali v uspehu vse do doma.

V Vipavi pa še eno presenečenje. Pred OŠ Draga Bajca Vipava so se zbrali starši in sorodniki skoraj vseh igralk, tako vipavskih kot šturskih. Sprejem in slavlje v Vipavi sta bila nepozabna. Šele takrat so ganjena in srečna mlada dekleta spozna-

la, kaj so pravzaprav dosegla v letošnjem šolskem letu – 1. in 2. mesto za vipavsko košarko se bosta za vedno vpisala v zgodovino tekmovanja Košarkarski superšolar.

OŠ Draga Bajca so na finalnem turnirju zastopale: Zala Prah Peljhan, Monika Funa, Doroteja Rehar, Tajda Žgur, Sara Dolenc, Živa Mohorčič, Meta Rener, Tinkara Klančnik, Blažka Nabergoj, Neli Žgur, Pia Suša, Ana Strilič. Na ostalih turnirjih so bile v ekipi še: Manica Fabčič, Leila Nešković, Neja Dolenc in Lara Lendvaj.

Ivan Ivanov

Vipavski turnir je popestril športno dogajanje v Vipavi

Prvi vikend v juniju je bil v Vipavi nogometno obarvan. Nogometni klub Vipava je namreč 3. in 4. junija uspešno izvedel Vipavski turnir za selekciji U-11 in U-13.

Na turnirju je skupno tekmovalo 28 ekip. V konkurenci U-11 se je med 16 ekipami prvega mesta razveselila ekipa ND Primorje. Med 12 ekipami selekcij U-13 pa je prvo mesto osvojila ekipa NK Tabor Sežana.

Turnir je popestril tudi pester spremljevalni program s srečelovom in športnimi igrami.

V NK Vipava smo na izpeljan dogodek izredno ponosni ter veseli, da smo v Vipavo privabili veliko število športnih navdušencev. Veliko zahvalo na tem mestu pa namenjamo pokroviteljem in ekipi kluba, trenerjem in staršem, ki je turnir izpeljala. Se vidimo naslednje leto.

NK Vipava

Medgeneracijski prenos znanja

Medgeneracijsko središče Vipava že počasi dobiva svojo končno podobo, zaključek investicijskega dela je blizu.

V okviru aktivnosti operacije LAS Medgeneracijski prenos znanja, ki jo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, je Društvo upokojencev Vipava izvedlo predavanje na temo Telesna aktivnost in srce. Predavanje je izvedel prim. Herbert Bernhardt dr. med. spec. kardiologije in int. med.

Skozi predavanje je bil predstavljen zdravstveni vidik telesne aktivnosti. Naj omenimo le nekaj pozitivnih dejavnikov aktivnosti za zdravje: zmanjšanje srčnih

bolezni, osteoporoze, sladkorne bolezni, pozitiven učinek na obvladovanje stresa ... in še bi lahko naštevali. Iz teoretične osnove in pomena telesne aktivnosti ter njenega vpliva na zdravje smo se naučili tudi nekaj prakse. Ugotovili smo, da je dobro izmeriti našo fizično pripravljenost, kar lahko storimo s preprostim testom

hoje na 2 km ali v zdravstveni ustanovi opravimo obremenitveni test na tekočem traku. Na podlagi pripravljenosti našega telesa lahko izberemo temu primerno vajo. Dobro je da vaje izvajamo počasi, v sebi primerni obliki ter dobri družbi. Ne pozabimo, da se je potrebno pred vsako vadbo ogreti, nato izvesti obremenitev ter

se na koncu ohladiti. Le z zdravim duhom v zdravem telesu bo naše telo pripravljeno na vsakodnevne izzive.

Zahvaljujemo se Društvu upokojencev ter kardiologu Herbertu Bernhardtju za izvedbo dogodka.

Počitniške priložnosti za otroke

V našem okolju mnoga društva organizirajo različne oblike počitniških dejavnosti.

Tokrat predstavljamo dve zanimivi možnosti.

Nogometni kamp Vipava

V Nogometnem klubu Vipava bodo tudi letos pripravili pester program aktivnosti, ki bodo poleg rednih treningov nogometa popestrile počitniške dni. Kamp je namenjen otrokom med 5. in 13. letom, potekal pa bo od ponedeljka do petka v dveh terminih. Najprej med 26. in 30. junijem, zatem pa še med 3. in 7. julijem 2023.

Dnevno varstvo z vodenimi treningi nogometa in drugo športno ter izobraževalno animacijo bo med 7. in 17. uro. Otroci bodo imeli tri obroke hrane dnevno, torej zajtrk, kosilo in popoldansko malico. Prejeli pa bodo tudi opremo za treniranje, in sicer dve majici, hlačke in kapo. Otroci bodo tudi nezgodno zavarovani. Cena za udeleženca na termin je za vse naštetu 70 evrov.

Več informacij lahko dobite na www.nogometnikamp.si.

Rdeči križ za otroke

Rdeča nit počitniškega varstva na Rdečem križu bo tudi letos krepitev socialnih veščin, kot so tolerantnost, strpnost, sprejemanje, solidarnost ... Skupni čas pa bodo popestrili tudi s številnimi prostočasnimi aktivnostmi, kot so obisk bazena, ustvarjanje, kuhanje, športne aktivnosti

... Potekalo bo od 17. do 21. julija med 6.30. in 16. uro v prostorih Rdečega križa na Tovarniški 3 g v Ajdovščini.

Počitniško varstvo pa bo potekalo tudi v tednu od 28. 8. in 1. 9. med 6.30 in 16. uro, ko se bodo osredotočili na ponovitev slovenskega jezika pred vrnitvijo v šolske klopi in bo v znamenju Franceta Bevka. Posvetili se bodo njegovim delom in šli na izlet po njegovih poteh. Program bo posebej primeren za priseljene otroke, ki šele osvajajo slovenski jezik, pa tudi za vse, ki jim je slovenščina materni jezik pa želijo še poglobiti svoje znanje. Pri tem jim bo pomagala slavistka Irena Šinkovec.

V obeh terminih je varstvo namenjeno predvsem otrokom od 1. do 4. razreda osnovne šole. Doplačilo za celotedensko varstvo znaša 35 evrov, za otroke iz družin, ki prejemajo pomoč Rdečega križa, pa znaša doplačilo 15 evrov. Vključen je zajtrk, kosilo in vsaj ena malica.

Za več informacij lahko pokličete na 051 430 722 ali 05 366 4930 ali pišete na ajdovscina.ozrk@ozrks.si.

Zavod Pristan – družini prijazno podjetje

Zavod Pristan je v začetku leta 2023 prejel polni certifikat Družini prijazno podjetje.

Certifikate sta na slovesnosti podelila Špela Isop, vršilka dolžnosti generalnega direktorja Direktorata za družino na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in direktor Inštituta Ekvalib. Polne certifikate Družini prijazno podjetje so v letu 2023 poleg Zavoda Pristan prejeli še Nacionalna agencija Republike Slovenije za kakovost v visokem šolstvu, NIL d.o.o., Radenska d.o.o. in Saubermacher Slovenija d.o.o.

Ob tej priložnosti smo se pogovarjali z direktorjem Zavoda Pristan Martinom Kopatinom.

Koliko zaposlenih in kakšna je struktura zaposlenih v Zavodu Pristan ter kje in na katerih področjih delujete.

»V Zavodu Pristan je skupno 180 zaposlenih. Ukvarjamo se z izvajanjem dveh socialnovarstvenih storitev. V Centru starejših Pristan Vipava zaposlujemo 60 sodelavcev, na področju pomoči družini na domu dela 120 zaposlenih. Smo največji zasebni izvajalec pomoči družini na domu v Sloveniji, saj storitev kot koncesionar izvajamo kar v 25 občinah. Delo socialnih oskrbovalk je koordinirano iz dveh glavnih pisarn v Vipavi in v Ljubljani ter pisarn v Postojni, v Kamniku in v Laškem. Med zaposlenimi prevladujejo ženske, kar je značilno za večino poklicev na področju socialnega varstva, čeprav imamo tudi nekaj moških, ki delo dobro opravljajo.«

Kaj za vas pomeni družbena odgovornost in odgovornost do zaposlenih?

»Družbena odgovornost pomeni, da skušamo kot delodajalec upoštevati potrebe družbe, okolja, v katerem delujemo, in potrebe zaposlenih. Usklajevanje in prilagajanje je izziv sodobnega časa, pri čemer takšno sodelovanje pozitivno vpliva na

»Kot mama dveh otrok sem zelo vesela, da ima Zavod Pristan certifikat Družini prijazno podjetje. Usklajevanje družinskega in poklicnega življenja je vedno težje ob natrpanih službenih urnikih ter ob vseh drugih privatnih obveznostih. To, da se moj delodajalec tega zaveda in mi tako preko certifikata Družini prijazno podjetje kot tudi z drugimi ugodnostmi omogoča lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja, mi res veliko pomeni. Sama sem redno koristila ukrep Obdarovanje otrok. Ko vidiš veselje in iskrice v očeh svojih otrok, ko jih obdaruje eden od dobrih mož, je nepozabno. Ukrep Načrtovanje letnega dopusta je zame eden najpomembnejših in ga redno koristim. Pomemben se mi zdi tudi ukrep Pravica do odklopa službene komunikacije, ki ga v podjetju dosledno upoštevajo. V novem triletnem obdobju pa sem se razveselila tudi ukrepa Štipendije za otroke. In ravno vsi ti formalni ukrepi v okviru certifikata Družini prijazno podjetje ter številne druge ugodnosti za lažje usklajevanje družinskega in poklicnega življenja so eden od glavnih razlogov, da ostajam zvesta Zavodu Pristan.«

zaposlena v Zavodu Pristan

kvaliteto življenja tako v službi kot širše v skupnosti.

Zaposleni so ključni dejavnik pri uspešnem delu vsakega podjetja. Živimo v času, ko se velik poudarek namenja medosebnim odnosom. Vloga zaposlenih je zato še pomembnejša, saj se od njih pričakuje, da bodo svoje delo opravljali s spoštovanjem, s sočutjem, s predanostjo in s potrpljenjem. To so namreč kvalitete, ki jih zahteva delo z ljudmi, tudi s starostniki. Skrb za dobre delovne pogoje, korektnost do zaposlenih in pošten medsebojni odnos pa so naloge delodajalca, ki vodijo k zadovoljstvu obojih.«

Kako poteka proces pridobitve certifikata Družini prijazno podjetje? Koliko časa traja ta proces pridobivanja certifikata?

»Proces pridobitve certifikata Družini prijazno podjetje je svetovalno revizorski postopek, v katerem mora kandidat izpolniti določene zahteve. V sodelovanju z zunanjim svetovalcem je potrebno izbrati in izpeljati določene aktivnosti, katerih izvrševanje se s strani zunanjega revizorja letno preverja. Po treh do štirih letih uspešnega izvrševanja ukrepov in pozitivnega

mnenja revizorja se pridobi polni certifikat Družini prijazno podjetje.«

Kateri so ukrepi, ki ste jih morate v tem postopku izvesti, vpeljati?

»Trenutno imamo izbranih 13 ukrepov, katerim se vsako leto pridružijo še dodatni. Med najbolj koristnimi in uporabnimi je upoštevanje družinskih razmer pri načrtovanju letnega dopusta, izobraževanje vodij posameznih služb na področju dela in družine, obdarovanje otrok zaposlenih ... Med najnovejše ukrepe spadajo t. i. kava modrosti, kava starševstva in štipendiranje otrok zaposlenih.«

Kako zahtevno je uvajanje predpisanih kriterijev in kakšni so bili odzivi zaposlenih?

»Določeni ukrepi znotraj certifikata so obvezni, večino pa predlaga skupina zaposlenih, ki je znotraj zavoda oblikovana prav za ta namen. Na ta način je sodelovanje zaposlenih pri izbiri ukrepov zagotovljeno in ključno, odzivi pa so praviloma zelo pozitivni. Uvajanje novih ukrepov zahteva določen napor posameznih zaposlenih, pozitivno naravnost vodstva in tudi nekaj finančnih sredstev.«

Kaj vam kot direktorju pomeni ta certifikat – nagrado ali obvezo?

»Kot direktor Zavoda Pristan sem predvsem ponosen, da nam je bil certifikat podeljen. Potrjuje, da so naši zaposleni deležni določenih bonitet, ki so jim v pomoč pri usklajevanju zasebnega in službenega življenja. Med našimi zaposlenimi je velika večina žensk, te skrbijo za svoje družine, za svoje ostarele starše ali druge sorodnike in tudi njim so namenjeni določeni ukrepi znotraj certifikata.«

NN

Oljke – sad radodarne Vipavske doline

Nasadi oljk v Vipavski dolini so na enem najsevernejših območij, do koder oljke

še uspevajo v takšni meri, da je njihovo gojenje gospodarno. Kakovost oljčnega olja je na tem območju najboljša. Manj ugodna stran pa je večja nevarnost pozeb in močne burje. Ena takšnih pozeb je bila ob koncu dvajsetih let prejšnjega stoletja, ko je le ta uničila oljčne nasade v Vipavski dolini. Ob koncu stoletja pa so se pridelovalci opogumili in spet nasadili oljčna drevesa, ki bogato obrodijo.

Lucija in Igor Petrič sta se po več kot 40 letih delovanja v živilski industriji odločila, da pot nadaljujeta z lastno proizvodnjo oljčnega olja, ki pooseblja unikaten okus, družino in skupnost.

»Poimenovali smo ga PILAT. Ime združuje začetnice družine Petrič, ustanovitelja Igorja in Lucije ter najinih dveh otrok Andreje in Tineta. Vsaka steklenica oljčnega olja predstavlja družinsko filozofijo vračanja k naravi in prepričanje, da je druženje in uživanje v jedeh z najdražjimi to, kar je v življenju resnično pomembno.«

Kdaj ste zasadili prve oljke in kako izbirate sorte oljk? Koliko dreves imate danes in na katerih legah?

»Na več kot dveh hektarih izjemnih leg na obronkih Nanosa, ki se obračajo proti jugozahodu, vzgajamo preko 700 oljčnih dreves, starih od 4 do 15 let. Zanje smo izbrali dve območji, prvo na nadmorski višini 300 m, drugo pa na 150 m nad morjem, ki segata v območje Nature 2000. Prav ti pogoji so izjemni za rast oljk sort Istrska Belica, Leccino, Maurino in Leccio del

Corno, ki jih ročno obiramo konec oktobra in novembra.«

Za vzgojo je potrebno veliko znanja, kako ste ga pridobili in s kom pri tem sodelujete?

»Ko pozno jeseni obrodijo, plodove ročno oberemo. Postopek predelave pa predstavlja hladno stiskanje, kvaliteto olja redno analiziramo na Inštitutu za ekologijo, oljčno olje in kontrolo Labs v Izoli. Oljčno olje Pilat je nefiltrirano, skladiščeno v hlajenem prostoru pri stalni temperaturi med 12 in 15° C v nerjavečih posodah pod inertnim plinom. Prav ti pogoji zagotavljajo, da olje ohrani svežino, pikantnost, sadnost, grenkobo, ki skupaj ustvarijo intenzivnost in polnost okusa.«

Logična odločitev pri predelavi oljk je pridobivanje oljčnega olja. Je tudi pri vas to glavni pridelek in izdelek?

»Poleg oljčnega olja pripravljamo tudi vložene oljke z mediteranskimi začimbami in takšne, ki jim dodamo še čili.«

Pomembno pa je, da svoje proizvode na pravi način ponudite ljubiteljem teh. Za ta namen ste uredili prikupen oljčni bar.

»Ponosni smo na svoje oljčno olje in ga radi delimo tudi z drugimi. Pri nas ste vedno dobrodošli. V našem oljčnem baru lahko poskusite vrhunski okus olja PILAT, nas spoznate in postanete del te naše radodarne doline.«

NN

Ansambel Špadni fantje pri rojaki na Švedskem

Konec februarja nas je prijetno presenetil klic Boštjana Kocmurja, generalnega tajnika društva Slovenija v svetu. Razveselili smo se povabila na jubilejno 50. vseslovensko srečanje k sveti Brigiti švedski v Vadsteno. Na dogodku naj bi kot ansambel na binkoštno soboto, 27. 5., poskrbeli za dobro vzdušje in hkrati ponesli slovensko pesem našim rojakom. Po krajšem posvetu ansambla, raziskavi poti in predvidenih stroškov na skoraj 2000 kilometrov dolgi poti smo se odločili, da povabilo sprejmemo. Vzpostavili smo kontakt z Zvonetom Podvinskim, rektorjem Slovenske katoliške misije s sedežem v Goöteborgu na Švedskem. Po treh mesecih, nekaj tele-

fonskih pogovorih in veliko poslanih elektronskih poštah gospodu Zvonetu je za naš ansambel končno prišel dan odhoda.

Z najetim avtodomom smo 25. maja začeli naše potovanje. Popoldan smo se poslovili od naših domačih in prvi postanek opravili na počivališču Voklo, kjer smo prevzeli od naših rojakov naročene kranjske klobase in potico. Sledila je dolga vožnja skozi Avstrijo in Nemčijo. S krajšimi postanki smo se preko noči do naslednjega dopoldneva prebili do trajekta v Rostocku na severu Nemčije. Skoraj sedemurna plovba je minila v prijetnem vzdušju, ki smo si ga z inštrumenti ustvarili kar sami. Po pristanku v Trelleborgu na Švedskem nas je čakala še nekaj ur dolga pot do našega prenočišča v Jönköpingu. Kljub udobni vožnji v avtodomu se je počitek v klasičnih posteljah hotela neizmerno prilegel.

Naslednje jutro smo po zajetnem zajtrku krenili proti našemu končnemu cilju. Sto kilometrov ceste nas je pripeljalo v

Vadsteno, kjer smo se najprej rokovali z našim gostiteljem, gospodom Zvonetom. Po toplem sprejemu nas je kar takoj čakalo delo. Okrog enajste ure so se namreč že začeli zbirati romarji, ki so od blizu in daleč prihajali na srečanje. S slovensko pesmijo jih je naš ansambel pričakal na samostanskem vrtu, kjer smo skupaj ob prijetnem druženju in domači glasbi počakali slovensko mašo. Ta je bila na urniku ob dvanajstih. Mašo je še bolj svečano naredil novogoriški oktet Vrtnica, ki se tako kot mi odzval povabilu v Vadsteno. Po bogoslužju je sledila tradicionalna procesija do slovenske lipe, kjer je bil še krajši kulturni program. Tudi ta je bil ovenčan z ubranim petjem okteta. Sledila je skupinska fotografija in povratek na samostanski vrt, kjer nas je čakalo okrepčilo. Špadni fantje pa smo v spremstvu lepega spomladanskega vremena spet poskrbeli za dobro vzdušje.

Popoldansko druženje se je preselilo v bližnjo jedilnico Magnus Petri šole, kjer sta najprej zadoneli slovenska in švedska himna. Po krajšem kulturnem programu, govorih, zahvalah in tomboli je sledila večerja in zabavni program z glasbo in plesom. Tako iz Slovenije pripeljane kranjske klobase in potica kot tudi »kranjska« glasba so bili našim rojakom v izjemen užitek in veselje. In kako lepo je po dvajsetih urah in 2000 kilometrih od doma slišati slovenski jezik. Niti predstavljati si ne moremo, kako lepo je šele našim izseljencem ob takem

prazniku. Tako organizatorji kot gostje so bili zadovoljni, ker jim je tudi letos uspelo speljati ta velik in pomemben dogodek za tamkajšnje Slovence, za ohranjanje slovenske kulture in vere, ter za ohranjanje slovenstva na Švedskem.

Vsega lepega pa je, kot pravijo, enkrat konec. Tako smo tudi mi ob bitju enajste ure pospravili opremo ter se poslovili od našega gostitelja in rojakov in se odpravili nazaj proti našemu prenočišču. Naslednje jutro pa spet za volan, na trajekt in še malo za volan. Žal smo bili s časom zelo omejeni, zato smo si vso tujino ogledali le skozi od insektov zapackano vetrobransko steklo vozila. Ni kaj, lepe dežele ... A najlepše je bilo skozi to isto steklo videti stolp na vrhu Nanosa. Stolp, ki se ga vsi razveselimo vsako leto, ko pridemo iz morda le nekajdnevnega dopusta pri naših južnih sosedih. Stolp, ki nas pozdravi vsakič, ko se vrnemo v našo ljubo Vipavsko dolino, v naš dom.

Zahvala najprej Boštjanu Kocmurju za povabilo. Prav tako hvala in vse pohvale našemu gostitelju Zvonetu Podvinskemu za povabilo, organizacijo ter ves čas in trud, ki ga vsako leto vloži v ta projekt ter tako skrbi za svoje rojake na Švedskem. Hvala tudi vsem romarjem za lepo vzdušje, čudovito izkušnjo ter marsikatero z nami deljeno osebno izpoved ali zgodbo, ki nam je segla do srca.

Ansambel Špadni fantje

Knjiga Neskončni Leonardo na ogled v knjižnici

V sredo, 31. maja, je v Lavričevi knjižnici v Vipavi potekala predstavitev knjige Neskončni Leonardo, ki bo tam do nadaljnjega tudi na voljo za ogled.

Gre za pomembno knjigo o Leonardu da Vinciju, v kateri je skica toka reke Vipave vse do njenih izvirov. Občina Vipava se je zato potrudila, da izvod te že zdavnaj razprodane knjige pridobi, in uspelo nam jo je kupiti neposredno od avtorjev. Vsaka od teh knjig, ki so v slovenskem jeziku izšle v nakladi 500 izvodov, je unikat, ker je postopek izdelave enak kot pred 500 leti. Zaradi zelo zahtevnega postopka izdelave lahko skupina knjigovezov in umetniških tiskarjev izdela le 100 takih knjig na mesec. Gre za bibliofilsko izdajo in ponatisa knjige zagotovo ne bo nikoli. Knjiga je ročno vezana v vrhunsko obdelano usnje, 16 strani pa je tiskanih na najfinjšem pergamentu, na kakršnega je risal tudi Leonardo.

Leonardo da Vinci je bil vsestranski človek, genij v pravem pomenu besede. Ukvarjal

se je z različnimi področji, bil je umetnik, znanstvenik, inženir, arhitekt, matematik,

botanik, anatom, astronom, glasbenik in še kaj. Zato je knjiga o njem in njegovem delu tudi temu primerno zelo obsežna. Ima 416 strani, dimenzije knjige so 31 cm x 40 cm in težka je kar 9 kg. V njej so številne skice, njegovi zapisi in izjemno slikovno gradivo – vsebuje namreč reprodukcije vseh najpomembnejših Leonardovih slik. V knjigi avtorja Alessandro Vezzosi in Agnese Sabato podrobno predstavi ta Leonardovo življenje in delo. Besedilo knjige je v slovenščino prevedla Irena Trenc Frelj, ki je za prevod potrebovala pol leta.

Alessandro Vezzosi je svetovno znan leonardist in umetnostni kritik, ki je Leonardu posvetil svoje življenje. Skupaj s soprogo Agnese Sabato v Vinciju vodita muzej Museo Ideale. Ob priložnosti predstavitve knjige je vsem prisotnim na dogodku poslal naslednji pozdrav: »Spoštovani gospod župan, vam in vsem, ki ste sodelovali in sodelujete pri tem dogodku, posredujemo iskreno prijateljsko misel in željo za ta dan ter za prihodnje dejavnosti tudi v programih mednarodnega združenja Poti Leonarda da Vinci. Pred leti sva skupaj z Agnese Sabato izdala veliko knji-

go – Neskončni Leonardo, ki je pomembno prispevala k mednarodnemu poznavanju tega velikega umetnika in znanstvenika.«

Pojasnil je tudi povezavo Vipave z Leonardom in njegovo delovanje v naših krajih. Zapisal je, da je Da Vincijeva genialnost znana predvsem po njegovih mojstrovinah v slikarstvu (od Zadnje večerje do Mona Lize – najslavnejše slike na svetu) in risanju (Vitruvijev človek). Ukvarjal pa se je tudi s tehničnimi in hidravličnimi projekti: slavnimi napravami za polete in projekti za preusmeritev vodnih tokov rek, od domače reke Arno, do Loare ter Soče in Vipave. Njegovi cilji so bili številni: olajšanje regulacije vode in preprečevanje poplav, izsuševanje ozemlja, ustvarjanje plovbnih kanalov za industrijo, trgovino in promet, vzpostavljanje vojnega sistema za napade ali obrambo pred invazijami. Prav slednje, torej obrambo pred invazijami s pomočjo rek Soče in Vipave, je v začetku leta 1500 začel načrtovati in izvajati za obrambo pokrajine Furlanije pred Turki. Tega leta se je tako mudil v Sloveniji in temeljito raziskal našo regijo. Ob bregovih Soče ter Vipave je opazoval tok in potek rek, izračunal nivo poplav in se ukvarjal

z urejanjem nasipov ter naročil izdelavo prestavljive pregrade.

Prav o tej povezavi Vipave z velikim Leonardom in njegovi ideji za zajeziitev prehoda Turkov, tako da bi poplaval Vipavsko dolino in omogočil le ozek kontroliran prehod proti Furlaniji, je bilo marsikaj rečeno. Tudi glede prihodnjih tem sta se o zanimivih idejah za nove projekte na temo Leonarda da Vinci ob drugi obletnici mednarodnega združenja, v katerem sodelujejo Italija, Francija, Turčija in Vipava, pogovarjala Artur Lipovž, direktor knjižnice in vipavski župan mag. Anton Lavrenčič. Idej je veliko, skupaj z mednarodnimi partnerji sodelujemo na različnih projektih. Naj omenimo projekt povezovanja šol iz krajev, kjer je deloval Leonardo, in takega srečanja na spletu sta se prav te dni udeležili tudi Osnovna šola Vipava in Škofijska gimnazija Vipava. Občina Vipava se bo potrudila, da bomo v prihodnosti izkoristili priložnosti, ki nam jih povezava z velikim Leonardom ponuja.

Vabljeni v knjižnico, da si ogledate to zanimivo knjigo!

Zmanjševanje populacije tigrastih komarjev

Komarji zaradi nadležnih pikov že narekujejo naše življenje na prostem in v naravi. Poleg tega predstavljajo tudi zdravstveno tveganje, saj zaradi hranjenja na več gostiteljih lahko prenašajo številne viruse, bakterije in parazite.

Komarji so žuželke, ki za svoj razvoj potrebujejo stoječe vode, zato njih jajčeca, ličinke in bube najdemo v raznih posodah oziroma predmetih, v katerih se lahko zadržuje voda. Glede na vrsto se lahko razvijajo v različnih vodah, čistih, onesnaženih, naravnih in umetnih. Naravna legla komarjev so neposušene lokve in kanali, močvirja, občasno poplavljen področja, voda v luknjah stebel in druge manjša področja s stoječo vodo oz. počasne tekoče vode. Umetna legla komarjev postajajo rezervoarji za vodo, neočiščeni žlebovi, podstavki cvetličnih lončkov in korit, vaze, zalivalke za rože, posode za napajanje živali, različni zavrženi predmeti, v katerih se zbira in zadržuje deževnica, kot so zavržene steklenice, pločevinke, vedra, sodi, kadi, avtomobilske pnevmatike, lužice v plastičnih ponjavah, razni zapuščeni predmeti (plastenke, kozarci, sveče), nepravilno zavrženi veliki kosovni odpadki in še mnogo podobnih predmetov različnih

velikosti, oblik in materialov, ki nas obdajajo, nenazadnje tudi peskolovi in kanalizacijski jaški.

Na zmanjšanje populacije tigrastega komarja lahko vplivamo vsi, zato je zelo pomembno, da v okolici svoje hiše, na vrtovih, njivah, pokopališčih in ostalih odprtih površinah, kjer je možnost zadrževanja vode:

- izpraznimo posode z vodo, ki jih ne uporabljamo (npr. lonce, vrče, sode, posode) in jih postavimo z dnom navzgor, jih prekrijemo, pospravimo v zaprt prostor ali na drug način v njih preprečimo nabiranje vode;
- tedensko odstranjujemo predmete in odpadke, v katerih se lahko zadržuje voda;
- praznimo in umivamo podstavke cvetličnih lončkov;
- v vazah z rožami na pokopališčih tedensko menjujemo vodo;
- tedensko menjujemo vodo v posodah za zalivanje, napajanje živali in drugih posodah na odprtem;
- očistimo zamašene strešne žlebove in talne kanale, nepredušno zapremo zadr-

ževalnike vode, ki se jih ne da izprazniti (sodi, cisterne) ter pazimo, da se v ponjavah ne nabira deževnica.

Če posod in drugih vodnih zadrževalnikov ne moremo izprazniti, jih lahko pokrijemo in tako onemogočimo vstop samicam komarjev. Če te možnosti nimamo, lahko na vodno površino naneseemo jedilno olje ali preparat Aquatain AMF, ki na vodi ustvari tanek silikonski film, s čemer preprečuje razvoj jajčec, ličink in bub v odraslega tigrastega komarja. V skladu z veljavno zakonodajo navedeni preparat ni nevaren za zdravje in nima negativnih učinkov na vodno okolje. Njegov učinek traja do 4 tedne, po tem času pa se razgradi na neškodljive

Tigrasti komar | Avtor: Paul Veenliet

komponente, zato se ga ne obravnava kot biocid in se lahko nabavi v prosti prodaji v številnih državah EU, vključno s Slovenijo.

Raziskave so pokazale, da se prve ličinke pojavijo nekje konec aprila, odrasli osebk pa 2 tedna po prvi najdbi ličink. Največje število odraslih osebkov je v juliju in avgustu, nato pa začne njihova številčnost počasi upadati. Tigraste komarje najdemo lahko še novembra, zimo pa preživijo jajčeca, ki so odporna na nizke temperature in pomanjkanje vode.

Odrasli komarji so najbolj aktivni zjutraj in

pozno popoldan. V času največje pripeke se skrivajo v senčnih in vlažnih okoljih z veliko vegetacije (v visoki travi, živih mejah in grmovju). V mestnem okolju se najpogosteje hranijo na ljudeh, v gozdnem območju pa tudi na živalih.

Da bi se izognili pikom komarjev, je zelo pomembno, da:

- imamo okolico hiše pospravljeno in naokoli nikoli ne puščamo nepokritih zalivalk za rože, veder, odprtih plastenk, avtomobilskih gum in drugih majhnih posod, saj ostanki vode predstavljajo idealno gojišče

za razmnoževanje tigrastega komarja;

- ne pustimo, da se voda nabira na ponjavah in drugih platnih, ki se uporabljajo za prekrivanje;

- več kot nekaj dni zunaj ne puščamo nepokritih napihljivih bazenov in drugih vodnih igrač;

- ne praznimo podstavkov za rože in drugih posod v kanalizacijske odtok;

- redno čistimo žlebove, sode in rezervoarje;

- skrbimo za vodnjake in ribnike.

Oratorij „Blaženi Anton Martin Slomšek“ v Logu pri Vipavi

Oratorij skladatelja Jožeta Trošta o škofu Slomšku za dva solista, mešani zbor in simfonični orkester je v nedeljo, 14. maja 2023, doživel radostno izvedbo v romarski cerkvi Marije Tolažnice žalostnih v Logu pri Vipavi.

Komaj leto dni po proglasitvi škofa Antona Martina Slomška iz ust papeža sv. Janeza Pavla II. za blaženega in 200 let po Slomškovem rojstvu je duhovnik in skladatelj Jože Trošt na podlagi besedil A. M. Slomška in Stanka Janežiča napisal oratorij za dva pevska solista, mešani pevski zbor in simfonični orkester z orglami.

Cerkveni glasbenik Matej Podstenšek je v predstavitvi dela zapisal naslednje: »Oratorij je sestavljen iz sedmih delov. Prvi in sedmi del opevata Slomška kot slovenskega svetnika, v drugih delih pa je predstavljena Slomškova življenjska pot. V oratorij so vključene znane Slomškove pesmi Preljubo veselje, Glejte, že sonce zahaja in V nebesih sem doma. V tretjem delu, v katerem solista prepevata o Slomškovem delu duhovnika, učitelja in ljubitelja slovenske besede, se vedno

znova oglašja zbor z znanim Slomškovim rekom Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do vse narodne omike in do večne rešitve. Kljub zahtevnosti, ki jo predstavlja ljubiteljskim pevcem, gre za delo, ki ga poslušalec, zaradi uporabljenih napevov in besedil Slomškovih pesmi, doživlja kot nekaj poznane, tako da se lahko vživi v glasbeno delo brez težav.«

Za izvedbo leta 2010 je skladatelj oratoriju dodal še Uverturo.

Vipavska izvedba oratorija je združila 120 pevcev in instrumentalistov. Večina je povezana s skladateljem Troštom. Mešani pevski zbor Anton Foerster iz Ljubljane je ustanovil in dolga leta vodil skladatelj sam, MePZ Duri, MoPZ Razpotje Col ter CePZ Col pa prihajajo s Cola, skladateljevega rojstnega kraja. Dirigentka Damijana Božič Močnik je s tem želela povezati Troštove rojake s Cola s pevci in glasbeniki iz Ljubljane in okolice, kjer je prof. Trošt kot »regens cori« ljubljanske stolnice, predavatelj na Teološki fakulteti in Orglarski šoli deloval večino svojega življenja.

Instrumentalno podlago je pevcem nudil priložnostni simfonični orkester, na orgle je igral Dušan Ješelnik, solista sta bila sopranistka Marta Močnik Pirc in basbaritonist Marko Fink. Za dirigentskim pultom, sicer pa tudi duša izvedbe, je bila Damijana Božič Močnik, Troštova naslednica v zboru A. Foerster, tudi dolgoletna organistka v Vipavi in v Logu. Naneslo je, da je dva

dneva pred izvedbo že skoraj dvajsete izvedbe oratorija skladatelj praznoval svoj 83. rojstni dan, nekaj mesecev prej pa je minilo 160 let od Slomškove smrti.

Cerkev v Logu je veliko duhovno središče Vipavske doline. Vipavski župnik Lojze Furlan je odprl vrata na stežaj in poslušalci so prišli od vsepovsod. Iz okoliških krajev, s Krasa, z Goriške, Idrijskega, iz zamejstva, iz Ljubljane, z Gorenjske, celo iz tujine.

Ganljiv je bil že začetek, ko je ob stoječem aplavzu vstopil skladatelj Jože Trošt, zaradi bolezni na vozičku, sicer pa je zelo pozorno poslušal skoraj poldrugo uro trajajočo prelepo glasbo. Poleg vidno ganjenega skladatelja Jožeta Trošta sta oratoriju v loški cerkvi prisluhnili tudi

ljubljski nadškof Stanislav Zore in ko-prski škof Jurij Bizjak, številni glasbeniki in ljubitelji glasbe – povečini Trošta osebno poznajo, desetletja je na Teološki fakulteti glasbeno vzgajal več generacij duhovnikov, na Orglarski šoli pa veliko množico cerkvenih glasbenikov – pa so veliko božjepotno cerkev napolnili do zadnjega kotička.

Orkester in zbor sta natančno sledila dirigentki Damijani, solista sta s prižnice pripovedovala svetnikovo zgodbo, v vseh pa je raslo notranje navdušenje in zavedanje, kako velikega svetnika imamo Slovenci. Na koncu se aplavz kar ni in ni polegel, stoječe ovacije pa so pričale o prepričljivosti tako skladbe kot izvedbe.

Rado Čuk, foto Matjaž Maležič

Romanje v Rim

V podnanaški mladinski skupini smo končno uresničili sanje o romanju v Rim. Po pridnem zbiranju denarja z različnimi dejavnostmi se je nabralo dovolj, da smo se konec aprila odpravili tja, kamor vodijo vse poti.

Po dolgi nočni vožnji smo romanje začeli kar na točki, ki smo jo vsi najbolj pričakovali: z avdienco. Navdušeno smo opazovali papeža Frančiška in poslušali njegovo katehezo. Kasneje tisti dan smo si ogledali še Vatikanski muzej s Sikstinsko kapelo, Piazza del Popolo, Španske stopnice in vodnjak Trevi, pri katerem smo si privoščili tudi sladoled. Dan smo zaključili z mašo, večerjo in druženjem v hotelu.

Prva atrakcija naslednjega dne so bile

Kalistove katakombe, kjer smo imeli tudi mašo, ki je bila prav posebno doživetje. Sledil je obisk Lateranske bazilike s krstilnico. Po kosilu smo si ogledali kolosej in nato spomenik kralja Viktorja Emanuela II. Naslednja znamenitost je bil Rimski Forum in kip volkulje z bratom Romulom in Remom. Sledil je še ogled Panteona, nato pa večerja in znova vrnitev v hotel.

Tretji dan smo si ogledali baziliko Marije Snežne, zatem pa smo se vrnili v Vatikan za ogled znamenite bazilike Svetega Petra, pred katero pa smo morali kar nekaj časa čakati v vrsti. Vseeno nas je čudovita bazilika, okrašena z mozaiki, pustila odprtih ust. Nato smo si ogledali Angelski grad

in na njegovem vrhu uživali v krasnem razgledu. Sledil je ogled bazilike Svetega Janeza, nato pa opatije Tre fontane. Vodijo jo Trapisti, ki so znani po svoji čokoladi, ki smo jo tudi sami poskusili. Sledila je še večerja, s katero smo zaključili naš zadnji dan v Rimu.

Zadnji dan našega romanja smo se ustavili v Assisiju in si ogledali mesto Frančiška Asiškega.

Sledila je le še vožnja domov, med katero smo delili naše vtise. To romanje si bomo gotovo zapomnili in se že veselimo prihodnjih.

Vanessa Gregorc

Vipavski gradovi

Rešeni dragulj Zemono

Na majhni vzpetini, ki leži kakšen kilometer vzhodno od Vipave, stoji lovski dvorec, ki so ga leta 1689 dokončali beneški zidarji za družino takratnih vipavskih grofov Lanthierijev. Sezidali so ga med leti 1683 in 1689 gospod grof Francesco Antoni Lanthierij, zaradi lepega razgleda so ga imenovali tudi »belvedere«. Na vrhu tega griča naj bi bila menda že v arheoloških časih neka utrjena postojanka, kjer naj bi cesar Teodozij s te višine leta 394 vodil bitko s proticesarjem Evgenijem med Vipavo in Hubljem.

Z lokacijo tega gradu je družina spodaj podpisane povezana trudi z lastništvom parcele, saj imamo pod tem gradom še danes tudi mi star družinski vinograd. Tu sem kot otrok večkrat spremljala starega očeta Janeza, mojo mamo in očeta. Zgodilo se mi je, da so me starši iz tega vinograda poslali kot dekletce, staro osem ali devet let, po vodo v ta grad. S strahom sem vstopila skozi vrata in vprašala takratne lastnike, če tu lahko dobim nekaj vode. Privolili so in mi pokazali pot do vode. Po strmih stopnicah sem stopala v globino stavbe, kjer je bila klet za vino in vodnjak. Imela sem občutek, kot da grem v pekel. Tu so mi natočili dve steklenici vode. Vse je bilo skoraj brez svetlobe in služilo kot kmetijski objekt. Stavba in okolica je bila potrebna temeljite obnove. In še danes, ko grem v vinograd, ki leži v bližini tega dvorca, se spominjam tega mojega prvega srečanja z danes tako obiskanim renesančnim dvorcem Zemono.

Dvorec je začel počasi še bolj propadati in kljub trudu Zavoda za spomeniško varstvo v Novi Gorici pod vodstvom prof. Emila Smoleta je ta 1966. z žalostnim srcem objavil, da ni mogel najti finančnega rešitelja te kulturne dediščine in jo prištel med monumenta »deperdita«, med izgubljene

Arhiv Gostilne pri Lojzetu

spomenike. Zgodilo pa se je takrat nekaj nepričakovanega. Za rešitev propadajočega dvorca se je leta 1975 zavzel kolektiv ajdovske tovarne Lipa. Njeno takratno vodstvo z direktorjem dipl. ing. Francem Boštjančičem in zaposleni so znali ceniti vrednost in pomen te kulturne dediščine in so se leta 1975 odločili, da podjetje Lipa odkupi dvorec ter ga po obnovi uporabi za razstavišče svojih izdelkov.

Tako je podjetje Lipa prevzelo častno breme obnove tega dvorca in poiskalo prof. Toneta Bitenca, ki je bil Plečnikov učenec in dolgoletni asistent. Žal pa je prof. Bitenca med obnovo dvorca Zemono prehitela smrt. Prav Zemono je bilo eden njegovih zadnjih projektov, zato je spoštljivo vtkan v ta prenovljeni vipavski dragulj stavbne dediščine Vipavske doline. Obnovo dvorca je naprej skrbno vodil arhitekt Črtomir Mihelj ter jo srečno in uspešno pripeljal do konca. Otvoritev prenovljenega dvorca Zemono je bila v letu 1977. Obnova dvorca je bila velik finančni zalogaj takratne tovarne Lipa, ki so ga v denarnicah čutili tudi vsi tam zaposleni.

Žal danes ni več Lipe. Dvorec Zemono pa še živi in ohranja naprej svojo bogato zgodovino gradov lepe Vipavske doli-

ne tudi po zaslugi takratnih zaposlenih v podjetju Lipa Ajdovščina, kjer je bil zaposlen tudi moj pokojni mož Marjan.

Naj bo ta zapis v spomin na vse tiste zaposlene delavce takratne Lipe, žive in preminule, ki so ta velik finančni zalogaj čutili tudi v svojih denarnicah in s tem omogočili novo rojstvo tega bisera Vipavske doline, ki je za naše kraje izjemen kulturni spomenik.

Magda Rodman

VIPAVSKI GLAS

Ustanovitelj in založnik: KS Vipava

Uredniški odbor:

Nataša Nardin – odgovorna urednica, Luka Lango – urednik rubrike Izza občinskih zidov, Barbara Repovš – urednica rubrik o turizmu, Peter Skapin – član.

Grafično oblikovanje naslovnice:

Benjamin Boben

Fotografija na naslovnici:

Luka Lango

Grafična priprava: Prograf, Vipava

Tisk: Grafika Soča, Nova Gorica

Naklada: 2100 izvodov

Vipavski glas brezplačno prejme vsa-ko gospodinjstvo v Občini Vipava.

Kontakt: vipavski.glas@gmail.com

Predstavitev Kriznega načrta za turizem v destinaciji Vipava In izobraževanje glede odgovorne rabe energije in zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov v turizmu

V ponedeljek, 29. maja, se je odvil spletni dogodek, namenjen turističnim ponudnikom, kjer smo predstavili Krizni načrt za turizem, ki smo ga pripravili v skladu z Zeleno shemo slovenskega turizma, ter izobraževanje glede odgovorne rabe energije in zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov v turizmu.

S pripravo kriznega načrta za turizem smo dobili praktičen pripomoček, ki nam bo pomagal zmanjševati tveganja za nastop najbolj verjetnih kriz v destinaciji Vipava z velikim vplivom na turizem in se pripraviti na učinkovit odziv v primeru njihovega nastopa. Predstavljena je tudi organizacijska shema krizne skupine z jasno določenimi vlogami in zadolžitvami njenih članov v primeru pojava najbolj verjetnih kriz, ki lahko prizadenejo turizem destinacije Vipava.

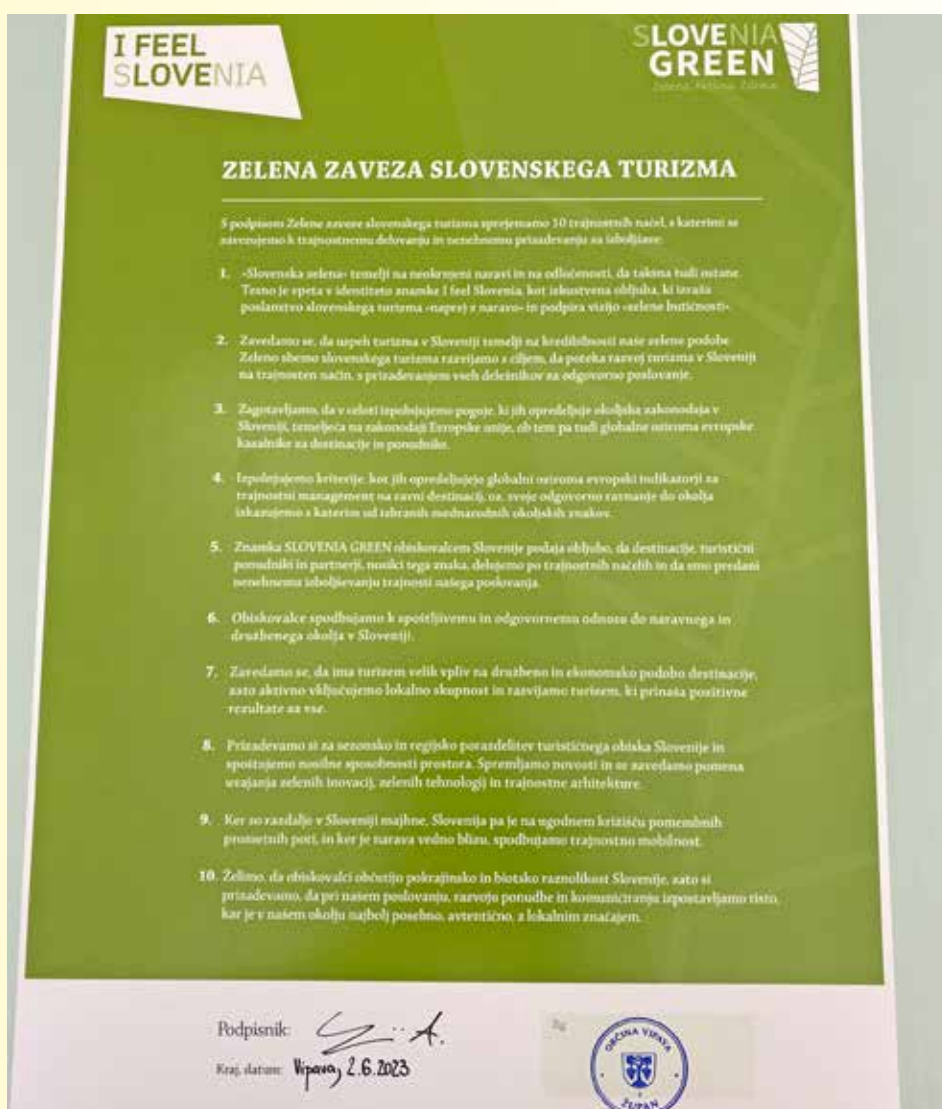
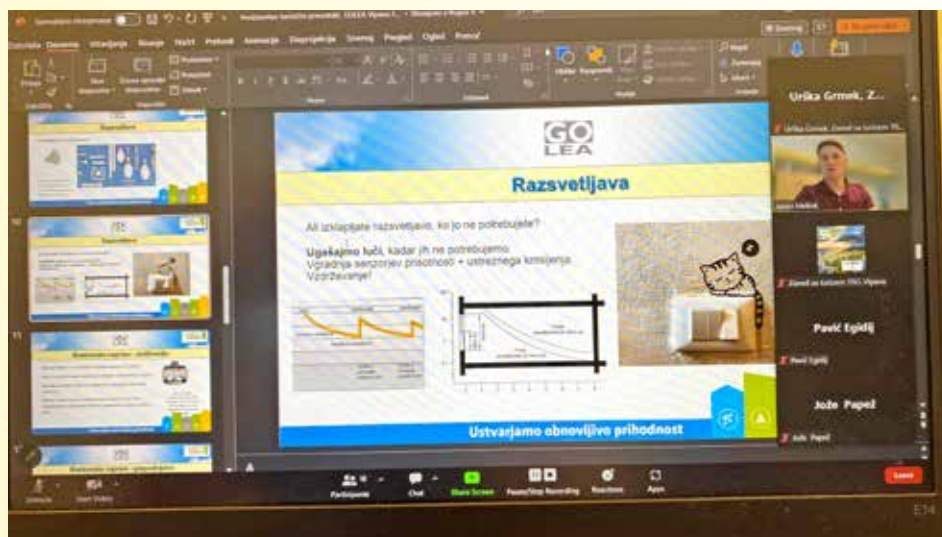
Janez Melink iz Agencije GOLEA pa je izvedel izobraževanje glede odgovorne rabe energije in zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov v turizmu.

Župan mag. Anton Lavrenčič je podpisal Zeleno zavezo slovenskega turizma, s katero destinacija Vipava sprejema 10 trajnostnih načel, s katerimi se zavezuje k trajnostnemu delovanju in nenehnemu prizadevanju za izboljšave.

V okviru operacije LAS Medgeneracijski prenos znanja, v kateri je partner Občina Vipava in ki jo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, smo na Zavodu za turizem TRG Vipava organizirali več delavnic in izobraževanj za turistične ponudnike in druge občane. Potekala sta tečaja nemškega in angleškega jezika, spletni delavnici Priložnosti in izzivi trajnostnega razvoja turizma v Občini Vipava ter Odgovorna raba energije in zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov v turizmu, delavnica izdelave naravnega mila in tehnike sproščanja ter delavnica, na kateri smo se naučili osnovnih načel in trikov za bolj samozavestno javno nastopanje.

Vabljeni, da se naročite na naše e-novičke in ste obveščeni o aktualnem dogajanju.

Zavod za turizem TRG Vipava

Ipavska se je s Češke vrnila dvakrat zlata

Prvi vikend junija 2023 se je Komorni zbor Ipavska iz Vipave, ki ga še peto sezono uspešno vodi Damjana Vončina, udeležil mednarodnega zborovskega tekmovanja Songs of Olomouc, ki se je na Češkem odvijalo letos že petdesetič.

Tekmovanja se je udeležilo kar 42 različnih zborov, ki so tekmovali v več kategorijah. Pevci Ipavske so tekmovali v kategoriji sakralna glasba in kategoriji mešani zbori. Zborovodkinja Damjana Vončina je pripravila zanimiv in raznolik program, ki je zajemal skladbe od renesanse do sodobnosti, tuja in slovenska dela. Mednarodno strokovno komisijo pa so prepričali s prepričljivimi interpretacijami, čistim zborovskim zvokom in zanimivim programom. V obeh kategorijah so osvojili zlato priznanje, v kategoriji sakralna glasba so bili zmagovalci kategorije in prejeli še posebno nagrado za odlično izvedbo skladbe slovenske skladateljice Tadeje Vulc O Sapientia. S tem so se uvrstili na zaključni Grand Prix, na katerem je nastopilo le šest izbranih zborov izmed vseh 42. Predstavili so se še enkrat pred polno dvorano Moravske filharmonije v središču Olomouca. Komisija je bila tokrat razširjena, saj so jo poleg izbrane strokovne komisije sestavljali tudi dirigenti zborov, ki se niso uvrstili na finalni nastop. Komorni zbor Ipavska se je v finalu predstavil še s tremi skladbami (kar dve sta bili slovenskih skladateljev, Andrej Makor in Samo Vovk). Mešano komisijo so

Ipavci prepričali do te mere, da so pevci z Damjano Vončino osvojili skupno drugo mesto. Zmagali so mladi pevci otroškega zbora Kajetan.

»Neizmerno sem vesela, ker so se pevci na odru sposobni koncentrirati tako močno, da pokažejo vse, kar je bilo na vseh vajah izdelano, in še kanček več, kar jim pokažem med samim nastopom. Fino je, ko se med samim nastopom na odru zgodi čarovnija med pevci in zborovodjem in nastane tudi kaj, kar na vseh vajah ne uspe. Fokus so imeli na meni in na mojih rokah. Dihali smo kot eden in Slovenijo predstavili kot zares odličen zborovski narod,« je povedala zborovodkinja Ipavske po končanem tekmovanju.

Za Komorni zbor Ipavska, ki ga vodi Damjana Vončina, opisani uspeh predstavlja potrditev, da so v petih sezonah zgradili odnos in medsebojno zaupanje, ki je vredno zlata, pohval in nadaljevanja.

Očitno ustvarjajo glasbo, ki ji mednarodni strokovnjaki zborovske glasbe priznavajo visoko kvaliteto in umetniško vrednost.

»Na tekmovanje smo se odpravili z velikimi upi in pričakovanji. Sam potek tekmovanja je bil precej naporen, saj so bili vsi tekmovalni nastopi, vključno s finalom, izvedeni v istem dnevu. Rezultata smo se zelo razveselili, saj je plod trdega in vztrajnega dela in, seveda, dobro izbranega programa naše Damjane. Ipavci že kujemo nove plane in projekte, katerih se zelo veselimo,« zaključuje predsednik društva Mitja Sajovic.

Do konca sezone pevke in pevce čaka še sodelovanje z Ljubljanskimi madrigalisti, snemanje skladbe, ki jo je lansko leto zanje napisal Samo Vovk, in nastop na Nanosu. V jeseni pa jih čakajo novi izzivi in koncertni nastopi.

Anja Rupnik

Ko se prah poleže ... smo občina vsi

V zadnjem obdobju smo kot družba soočeni z vse večjimi spremembami; za nami je super volilno leto, končno smo zbežali iz pandemije, a hkrati zakorakali v inflacijo, ki ji ni videti konca. Okoljevarstveniki nas na vsakem vogalu opominjajo, da je naslednja »katastrofa« tik za vogalom, avtomobile pa bi najraje prepovedali. Poleg zunanjih dejavnikov pa se vsakodnevno soočamo še z individualnimi izzivi, bodisi doma bodisi v službi, na vrtu ali na sprehodu. Vsi si nekaj želimo in mnogi si od nas še več želijo ... Kako torej v tem viharju negotovosti ohraniti mirnost? John F. Kennedy je dejal: »In tako, moji dragi Američani: ne sprašujte se, kaj lahko država naredi za vas – vprašajte se, kaj vi lahko naredite za državo! Moji dragi državljani sveta: ne sprašujte se, kaj bo Amerika naredila za vas, ampak kaj lahko naredimo

skupaj za svobodo človeštva.«

Čisto resno: Kaj lahko storimo za skupno dobro? Kako lahko premagamo egoistične vzgibe in vidimo širše in dlje kot od lastnega praga?

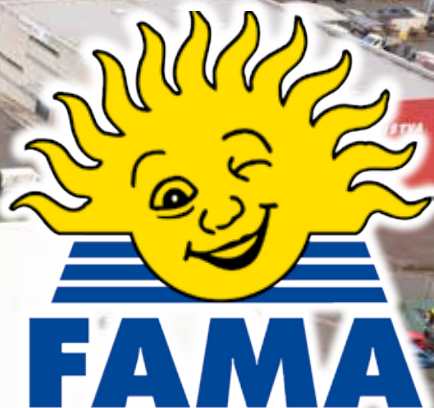
Kot Občina smo dnevno opozorjeni, za kaj in za koga delamo ter kdo nas plača. Tega se dobro zavedamo. Zahvaljujemo se vsem, ki nam pri našem delu pomagajo – tistim, ki ste glasni in tistim, ki ste tihi. Tistim, ki ste plačani in tistim, ki to počnete brezplačno. Tistim, ki kritizirate in tistim, ki tudi pohvalite. Občina smo vsi njeni prebivalci in občina bo boljša, če se bodo trudili vsi njeni občani. Valiti krivdo na ducat ljudi ne bo nikomur pomagalo – vsak mora aktivno iskati rešitve, zase in za vse, na katere lahko njegove odločitve vplivajo.

Prvi korak k uspehu je jasen: Vsak se mora najprej dobro pogledati v ogledalo, nato pa prijeti za metlo in pomesti pred svojim pragom. Čakati, da bo nekdo tretji očistil ogledalo in pometel prag, je skrajno iluzorno. Kar pa je najhuje – tako ravnanje ne bo prineslo sprememb. Če pa se meni, da »napak pri meni ni«, potem pa naj se kar pripravi kamenje in začne metati. Bi pa raje videl, da se s temi kamni polni luknje, jame in prepade med nami, kot pa dela še večje razprtije in vzpodbuja sovraštvo.

Cilj vseh nas bi moral biti usmerjen k ustvarjanju okolja, ki bo prijetno, vključujoče ter polno priložnosti in optimizma, s sladko-grenkim zavedanjem, da tudi Rim ni bil zgrajen v enem dnevu.

Luka Lango, občan

CENTER FAMA VABI

SUPER SOBOTA, 17. 06. 2023

PRAZNIČNI POPUST

NE VELJA ZA ARTIKLE IZ LETAKA, NAKUP CIGARET, TEL. KARTIC, PLINA V JEKLENKI IN SLADKORJA 25/1, ČASOPISOV, REVIJ IN NA POSEBEJ OZNAČENE ARTIKLE

OB NAKUPU NAD 30 €

11%

PRIČAKUJE VAS PITAVELIKANKA, MORTADELA LEONCINI 80 kg, ŠTRUCE BRUMAT VELIKANKE, ŠTEVILNE DEGUSTACIJE IN UGODNOSTI. VABLJENI VSI!

VSAK ČETRTEK V MESECU JUNIJU

**11% POPUST ZA
UPOKOJENCE**

**OB NAKUPU
NAD 20 €**

NE VELJA ZA ARTIKLE IZ LETAKA, NAKUP CIGARET, TEL. KARTIC, PLINA V JEKLENKI IN SLADKORJA 25/1, ČASOPISOV, REVIJ IN NA POSEBEJ OZNAČENE ARTIKLE

GIANNI RIJAVEC

z godalnim kvartetom

romantični
koncert

Sentimenti®

Poletje na
Vipavskem

17. 6. 2023

sobota ob 20.30
atrij dvorca Lanthieri, Vipava

vstop prost

OBČINA VIPAVA

TRG
ZAVOD
ZA TURIZEM
TRG VIPAVA

Vipavska dolina